

JAARVERSLAG
2014
VOORUITZICHTEN
2015

SMart

JAARVERSLAG
2014
VOORUITZICHTEN
2015

Inhoudstafel

EDITORIAAL	5
DEEL I - ALGEMENE CONTEXT	
1. 2014: Een balans in twee tinten?	7
2. De onderneming in cijfers	10
3. Het jaar in enkele cijfers	13
DEEL II - EEN ONDERNEMING IN DE SOCIALE ECONOMIE	
1. Onze diensten: contracten en activiteiten	19
2. Verzekeringen en preventie van risico's	21
3. Ondersteuning bij financiering	
4. Boekhoudkundige dienst	25
5. Verhuur van bestelwagens	26
6. Gedeelde werkruimtes	27
DEEL III - PERSOONLIJKE BEGELEIDING EN OPLEIDING	
1. Informatie en begeleiding	31
2. Verdediging en bemiddeling	34
3. Onderzoek, studies en analyses	35
4. Opleiding is essentieel	38
5. Gespecialiseerde documentatie	42
6. Ondersteuning voor kunstenaars	43
DEEL IV - ENGAGEMENT EN PARTICIPATIE	
1. Ik stem cultuur	49
2. Initiatieven om de leden te verenigen	50
3. Partnerschappen & het lokale culturele leven	51
DEEL V - EEN EUROPESE GROEP	
1. Oprichting van een internationale groep	55
2. Networking op Europees niveau	58
3. Onderzoek en ontwikkeling	59

Verslag doen van het voorbije jaar, het heden beter begrijpen én vooruitblikken naar de toekomst. Dit is de oefening die we willen maken in dit activiteitenverslag.

Ik wil eerst en vooral mijn voorgangers Pierre Burnotte et Julek Jurowicz bedanken. Zij hebben sinds de oprichting in 1998 SMart ontwikkeld tot wat het vandaag is: een sociale onderneming actief in meerdere Europese landen.

De impact van de werkloosheidshervorming heeft onze leden - en dan vooral zij die actief zijn binnen de artistieke beroepen - niet gespaard.

De voor de hand liggende en ook de meest betwistbare uitwerking van de hervorming was de weerslag die het had op jonge werkzoekenden. De jonge kunstenaars die we bij SMart ontmoeten, hebben meestal al heel wat tijd geïnvesteerd in hun studies en moeten daarna ook nog geduld oefenen vooraleer ze zich aan hun artistieke loopbaan kunnen wijden.

De werkloosheidsuitkeringen fungeren als een schokdemper voor het discontinue karakter van de meeste creatieve beroepen. Jonge ontwerpers hebben inderdaad een aantal jaren nodig vooraleer ze kunnen leven van hun creaties en hebben nood aan een minimum aan solidaire herverdeling.

De hervorming van de werkloosheid is een deur die zich sluit voor een hele generatie van jonge getalenteerde creatieven en kunstenaars die zich nu genoodzaakt zien om van beroep te veranderen of om naar het buitenland te verhuizen. Een ding is zeker: deze hervorming is geen investering in de toekomst.

Ondanks de crisis die deze hervorming teweegbrengt, blijft SMart zich in 2014 inzetten voor zijn leden, die steeds talrijker worden. De constante verbetering van onze begeleiding is een ambitie die zich vertaalt in de verhoging van het aantal adviesverleners (9 personen) en door de verbetering van onze informatica-interfaces voor een vlottere doorstroming en behandeling van de informatie.

In de loop van 2014 hebben we ook onze acties rond coworking en het aantal gedeelde werkruimten uitgebreid. Naast de bestaande locaties – de Brussels Art Factory (BAF) en het Centre des Tanneurs in Luik, lanceerden we twee nieuwe locaties: een in de Brusselse gemeente Molenbeek (LaVallée) en de andere in Bergen (Centre de Création des Belneux).

We hebben onze aanwezigheid en onze partnerschappen in het kader van Mons 2015, culturele hoofdstad van Europa versterkt.

Tot slot werd er in 2014 ook de start gemaakt van het nieuwe project dat in 2016 verder vorm zal krijgen: de transitie naar een coöperatieve onderneming. Nieuwe richtingen en deelinitiatieven ontstaan al volop en niet meer alleen binnen SMart.

De samenwerking met de steeds talrijker wordende leden laat ons toe om hun noden beter te begrijpen en ook nieuwe diensten uit te denken die beantwoorden aan deze noden.

Bepaalde diensten komen perfect overeen met de kern van de SMart-dienstverlening (begeleiding en administratie), terwijl andere best met gespecialiseerde partners ontwikkeld worden om optimaal te beantwoorden aan de specifieke noden.

SMart kan immers de problemen van de groeiende community die wil leven van haar kunst en know-how niet alleen oplossen.

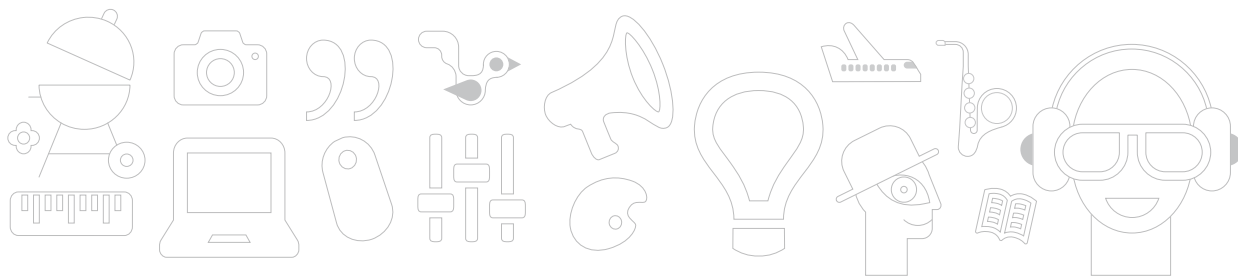
2015 wordt een jaar van transitie, een jaar waarin er volop gedebatteerd zal worden en we samen zullen bouwen aan een steeds betere toekomst...

Sandrino GRACEFFA
AFGEVAARDIGD BESTUURDER

DEEL I :
ALGEMENE
CONTEX

Foto: David Widart

Algemene context

1. 2014: Een balans in twee tinten?

DE CRISIS LAAT ZICH VOELEN

Sinds onze oprichting kenden we een niet aflatende groei. Sinds 2012 zien we echter een vertraging in de omzetcijfers en in 2014 bleef de groei hangen op 0,9%. Ongetwijfeld laat de crisis zich ook voelen. De budgetten werden immers haast overal naar beneden bijgesteld. De culturele sector heeft te lijden onder het bezuinigingsbeleid en de daling van de publieke subsidies.

Het kan bijna niet anders dat deze effecten zich ook binnen onze structuur laten voelen, vermits we ons voornamelijk richten op beroepen gelinkt aan creatie, cultuur, opleiding en informatie. Als we inzoomen op de cijfers zien we dat het gemiddeld bedrag van de facturen inderdaad permanent daalt de laatste jaren.

Desondanks kunnen we redelijk tevreden zijn met het resultaat. We weerstaan relatief goed aan de evolutie van de voor onze leden erg ongunstige maatschappelijke context.

De hervorming van de werkloosheid heeft een zeer negatieve impact op velen van hen. Het heeft hen ronduit de hoop ontnomen ooit toegang te krijgen tot een werkloosheidsuitkering. Als de budgetten verminderen en de contracten niet meer volstaan om op een dag een uitkering te bekomen bij het verlies van hun werk, is de verleiding groot, vooral bij de jongsten, om terug te keren naar makkelijksheidsoplossingen die geen rekening houden met regels en normen. Deze houding duidt misschien op een kortetermijnvisie maar het laat hen in ieder geval toe om hun levenskwaliteit tijdelijk op te krikken.

Een tweede factor die de groei doet stagneren, is dat we in 2014 gestopt zijn met het beheer van contracten verbonden aan de KVR (Kleine Vergoedingsregel). We verloren de inkomsten die voortvloeiden uit deze onkostenvergoeding. Deze keuze blijft tot debat leiden bij onze leden, maar voor ons ging het erom coherent te blijven met onze doelstelling om autonome projectwerkers die een beroep doen op onze diensten te helpen om sociale rechten op te bouwen.

DE FAKKEL DOORGEVEN

Het is in dit uitdagende economische klimaat dat de overdracht plaatsvond tussen de "founding fathers" van SMart, Pierre Burnotte en Julek Jurowicz en onze nieuwe gedelegeerd bestuurder, Sandrino Graceffa, die de leiding van SMart Frankrijk achterliet om zich in Brussel te vestigen.

Voortbouwend op het werk van deze twee persoonlijkheden die de pioniersgeest van SMart belichamen, was het belangrijk om het voortbestaan van de onderneming - ondertussen een significante partner binnen het culturele veld en de sociale economie - te verzekeren voor de toekomst. Julek en Pierre hebben zich niet volledig teruggetrokken uit de onderneming. Ze blijven actief betrokken bij het project door hun rol in de raad van bestuur en ondersteunen Sandrino bij de internationale ontwikkeling van de groep en de evolutie van de structuur naar een coöperatie.

Daarnaast heeft SMart recent de verschillende entiteiten opnieuw samengebracht. In 2008 beantwoordde het groeperen van de afzonderlijke entiteiten onder de paraplu van een stichting aan een aantal wettelijke vereisten. Zelfs al heeft dit ongetwijfeld zijn nut gehad, het heeft onze diensten te fel opgedeeld. Dankzij de reorganisatie van onze teams kunnen we vandaag beter beantwoorden aan de verwachtingen van onze leden.

Foto: Alexis Haulot

VAN VERENIGING NAAR COÖPERATIEVE ONDERNEMING

De transitie van een associatieve structuur naar een coöperatieve structuur heeft verschillende redenen.

Een eerste reden is de situatie van onze leden. Zij dragen meestal twee petten: ze zijn zowel werknemers (meer bepaald van SMart) als autonome projectwerkers die zelfstandig hun activiteiten en loopbaan beheren.

In de loop der jaren is onze ambitie steeds geweest om de tools te creëren waarmee duizenden mensen hun professionele loopbaan beter kunnen regelen: zonder beperkingen en zonder systematisch een juridische structuur te moeten opzetten.

We zijn daarna in toenemende mate een gedeelde onderneming geworden, vooral vanaf 2004 dankzij onze tool voor het beheer van de Activiteiten. Zo verzamelen we in één entiteit tegelijkertijd de duizenden autonome projectwerkers die via deze tools hun projecten beheren en de permanente medewerkers die de gemeenschappelijke diensten animeren en organiseren.

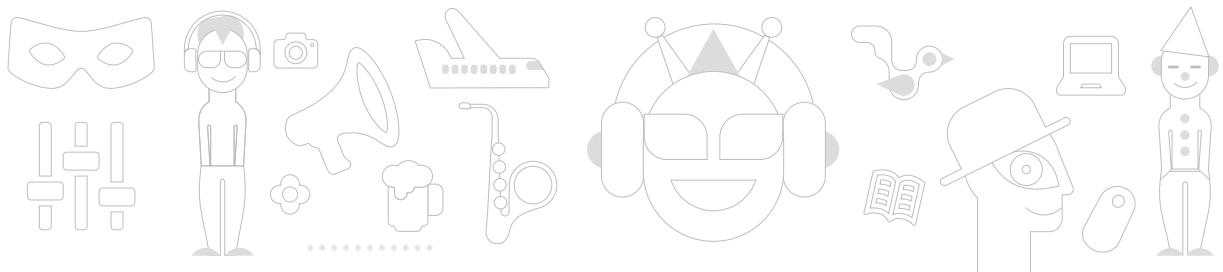
De coöperatie is een juridische vorm die gelijktijdig toelaat werknemer te zijn van een onderneming en een rol van ondernemer op te nemen.

De tweede reden heeft te maken met onze internationale ontwikkeling. Telkens we samen met de lokale partners een zusterorganisatie op poten zetten in een nieuw land, was de coöperatieve oplossing een evidente keuze. Zo kwam SMart binnen Europa stukje bij beetje als een verzameling van coöperatieve ondernemingen tot stand, terwijl paradoxaal genoeg SMart België, dat aan de basis van het project ligt, zijn associatieve vorm behouden heeft.

De laatste maar ook belangrijkste reden om over te gaan naar een coöperatie is van economische en politieke aard en laat zich in een woord samenvatten: onafhankelijkheid.

Tot vandaag is SMart erin geslaagd om haar aanzienlijke ontwikkeling te realiseren zonder al te veel een beroep te doen op publieke middelen, afgezien van een aantal beperkte subsidies en werkgelegenheidssteun. We hebben ook geen externe investeerders zoals banken, investeringsfondsen of durfkapitalisten binnengehaald.

De coöperatie zal ons toelaten om deze koers te blijven volgen en de enige garantie op het behoud van onze autonomie. Het is immers belangrijk dat het project in handen blijft van alle betrokkenen die bekommerd zijn om de ontwikkeling en de autonomie van de onderneming en niet slechts van één of een aantal personen.

2. De onderneming in cijfers

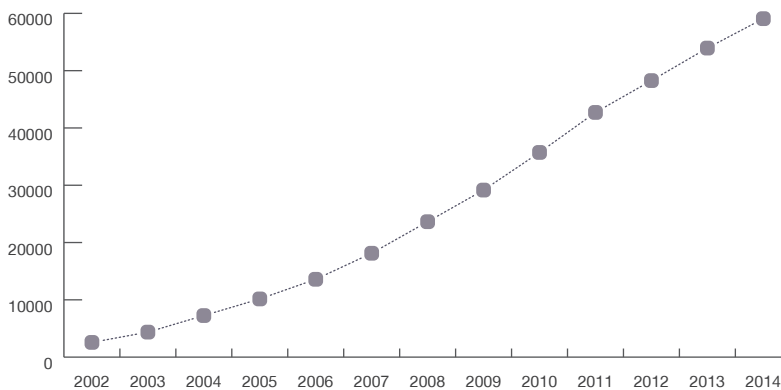
LEDEN EN ONDERBROKEN ARBEID

Sinds haar oprichting in 1998 maakt SMart deel uit van de sociale economie.

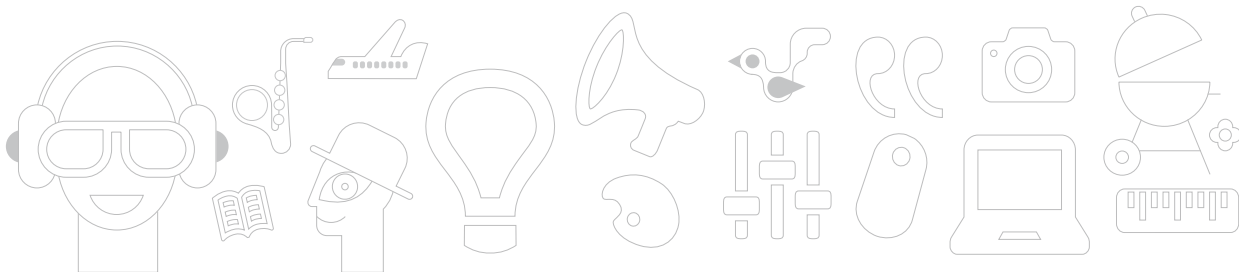
Personen die zich inschrijven bij SMart worden lid, zelfs als ze geen gebruik maken van onze diensten.

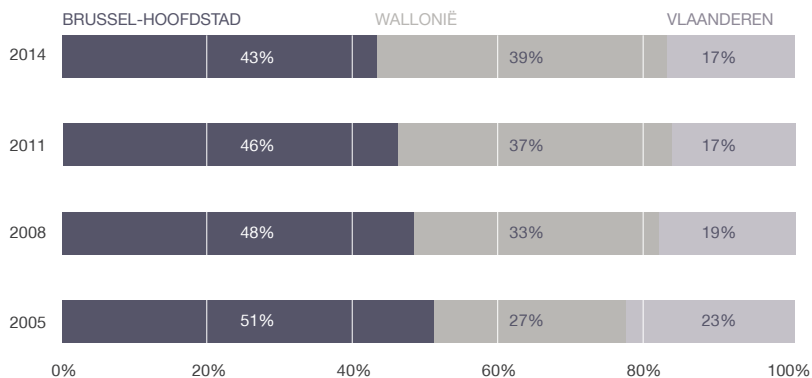
Zoals de tabellen hieronder aanduiden, blijft het aantal leden stijgen. We merken ook een toenemend gebruik van de tool 'Activiteiten', waarmee leden hun loopbaan op een autonome manier kunnen organiseren. Op het einde van 2014 telden we meer dan 60 000 leden sinds de oprichting (en bijna 70 000 opdrachtgevers). Wallonië kent de duidelijkste evolutie, maar Brussel blijft de belangrijkste zone wat het aantal leden betreft. Ook de meeste opdrachtgevers bevinden zich hier.

EVOLUTIE LEDEN
2002-2014

Aantal leden per gewest	2005	2008	2011	2014
Brussel - Hoofdstad	5062	11 075	19 003	24 534
Wallonië	2654	7729	15 534	22 459
Vlaanderen	2288	4313	7069	9888
België	10 004	23 117	41 606	56 881

AANDEEL LEDEN
PER GEWEST

Aandeel leden per gewest. Brussel was vroeger goed voor de helft van het totaal aantal leden, in 2014 is dat nog 43%. Het aantal Waalse leden is gestegen van 27% naar 39%. Het aandeel leden in Vlaanderen bedraagt 17% in 2014.

De leden sluiten niet allemaal jaarlijks een contract af met SMart. In 2014, werden er 16.830 verschillende personen ten minste een keer aangeworven in een contract van korte duur. Dit aantal beantwoordt aan **485.227 aangegeven werkdagen**, voltijds of deeltijds. Op een werkjaar van 220 dagen, betekent dit 2.206 voltijdse equivalenten.

We zijn hierdoor de belangrijkste werkgever van België voor de creatieve en culturele sector. In vijf jaar, van 2010 en 2014 hebben meer dan 35 000 verschillende personen een beroep gedaan op de diensten van SMart. Dit betekent één persoon per 150 Belgen.

VAST PERSONEEL

Sinds haar oprichting, groeide het aantal vaste medewerkers van SMart stapsgewijs met een sterke toename tussen 2009 en 2013. Op het einde van 2014 waren er 160 personen aan de slag bij SMart (153 voltijdse equivalenten).

Als gevolg van de verandering van directie en een herstructurering van onze diensten waren er evoluties in het personeelsbestand. Een tiental medewerkers werden geheroriënteerd naar het beroep van adviesverlener, anderen kregen een aangepaste functiebeschrijving.

Het niveau van 'coördinator' (teamverantwoordelijke) werd opgeheven om te evolueren naar zelfsturende teams, die zelf instaan voor de dagelijkse organisatie.

De veranderingen werden gecombineerd met een opleiding (voor alle nieuwe adviesverleners) en begeleiding via individuele gesprekken.

Profiel van het vast personeel op 31/12/2014

Totaal van **160** werknemers of **153** voltijdse equivalenten.

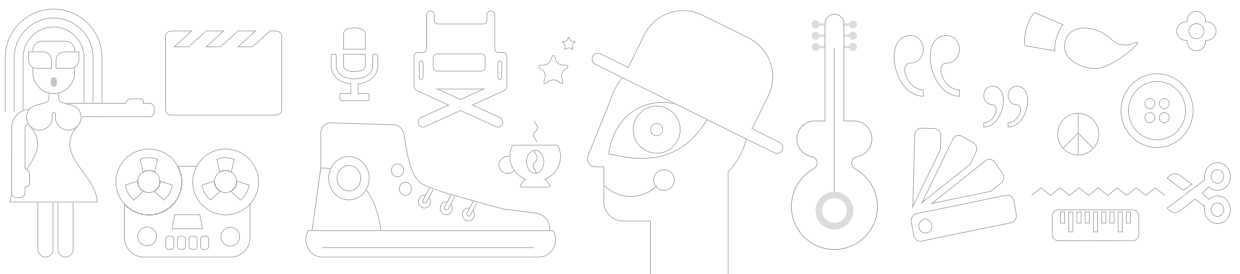
3 werknemers zijn aangeworven onder het Activaplan (herinschakelingsprogramma voor werklozen) en **4** binnen het Waalse stelsel van de Aides à la promotion de l'emploi (APE).

Verdeling : **90** vrouwen / **70** mannen.

Alle werknemers werden aangeworven met een contract van onbepaalde duur : aandacht voor het behoud van werkgelegenheid.

Interne afhandeling van alle dagelijkse taken, inclusief het onderhoud van de lokalen.

Welzijn op het werk : de mogelijkheid om te telewerken, wekelijkse fruitmand, water, koffie en thee à volonté ...

3. Het jaar in enkele cijfers

De grafieken en tabellen geven het afgelopen jaar in een aantal cijfers weer.

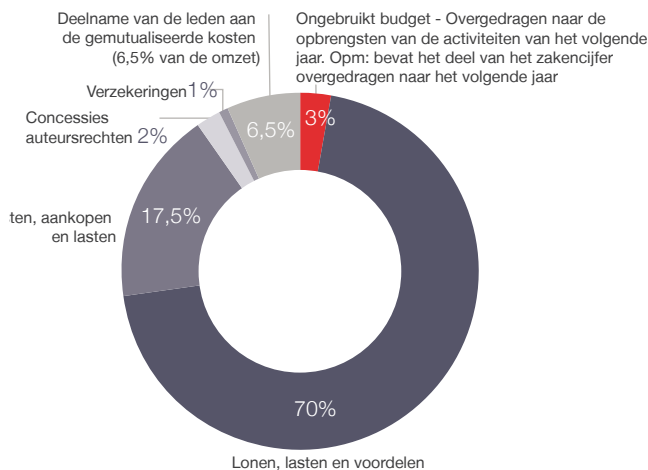
We hebben voor 118 miljoen euro aan facturen uitgestuurd. Dit bedrag is met 0,92% gestegen ten opzichte van 2013 en geeft de activiteit van onze leden weer. De administratieve afhouding van 6,5% vormt de belangrijkste inkomst (54%) voor de SMart-begroting (zie punt 2).

INKOMSTEN
2014
(EXCL BTW)

118 M€

BUDGET VAN DE ACTIVITEITEN VAN DE LEDEN

ANALYSE RESULTATEN 'LEDEN' (2014)

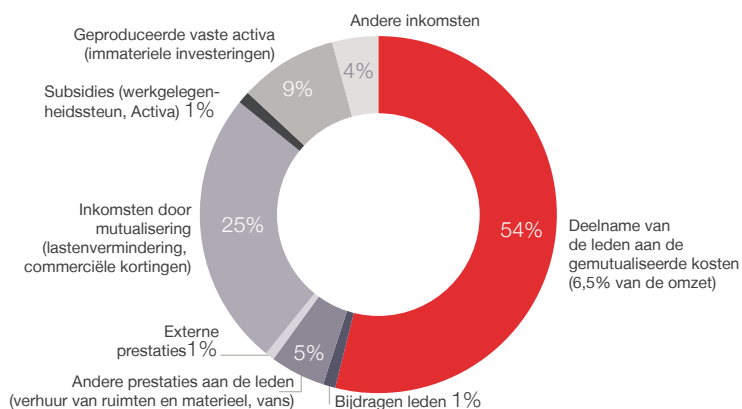
ANALYSE RESULTATEN 'LEDEN'	2014		2013	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Inkomsten	117 182 062		116 014 721	
Omzet 'contracten'	51 580 196	44%	60 573 365	52%
Omzet 'activiteiten'	65 601 866	56%	55 441 356	48%
Lasten	117 182 062		116 014 721	
Deelname van de leden aan de gedeelde kosten (6,5% van het omzetcijfer)	7 507 306	6,5%	7 639 941	6,5%
Verzekeringen	1 325 643	1%	1 371 980	1%
Concessie auteursrechten	2 048 842	2%	1 694 096	1%
Kosten, aankopen & lasten	20 656 547	17,5%	18 425 005	16%
Lonen, lasten & voordelen	82 083 156	70%	85 977 224	73,5%
Ongebruikt budget Overgedragen naar de activiteiten van het volgende jaar Opm: bevat het deel van de omzet dat overgedragen wordt naar het volgende jaar	3 560 568	3%	906 474	1%

Bron: Databank van SMart, 2014.

BUDGET EIGEN AAN DE SMART-STRUCTUUR

Wanneer we spreken over het 'budget eigen aan de Smartstructuur', beschouwen alleen het deel verbonden aan de gemutualiseerde diensten (onthaal, advies, lokalen, studies, opleiding, etc.) Om onduidelijkheid te vermijden, laten we bewust het budget van de activiteiten van onze leden achterwege.

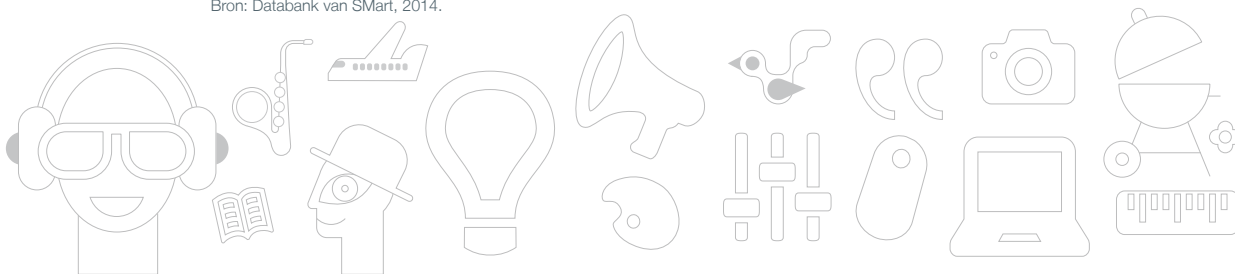
BELANGRIJKSTE INKOMSTEN 2014

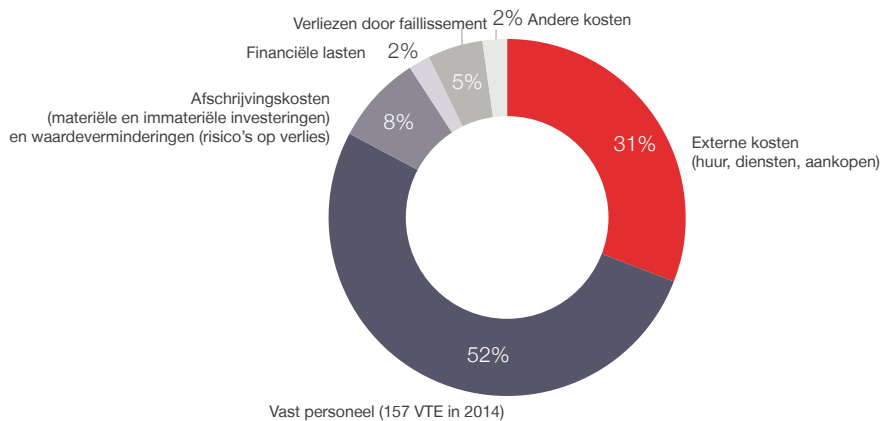
EIGEN BUDGET SMART

Inkomsten	2014		2013	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Deelname van de leden aan de gedeelde kosten (6,5% van de omzet)	7 507 306	54	7 639 941	45
Bijdragen leden	185 616	1	188 325	1
Andere prestaties aan de leden (verhuur van ruimten en materieel, bestelwagens)	679 139	5	688 012	4
Prestaties externe klanten	219 278	2	519 009	3
Opbrengsten door mutualisering (lastenvermindering, commerciële kortingen)	3 504 422	25	1 682 097	10
Subsidies (werkgelegenheidssteun, Activa)	96 040	1	167 662	1
Geproduceerde vaste activa (immateriële investeringen)	1 295 230	9	3 837 736	22
Andere inkomsten	501 651	4	2 422 703	14
TOTAAL	13 988 682	100	17 145 485	100

Bron: Databank van SMart, 2014.

KOSTEN 2014

Kosten	2014		2013	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Externe kosten (huur, diensten, aankopen)	4 975 959	31	5 750 990	28
Personeel in vast dienstverband (157 VTE in 2014)	8 219 170	52	8 631 563	42
Afschrijvingskosten (materiële en immateriële investeringen) Waardeverminderingen (risico's op verlies)	1 237 037	8	2 881 214	14
Financiële lasten	397 341	2	225 631	1
Verlies verbonden aan faillissementen	841 074	5	468 997	2
Andere kosten	256 167	2	2 616 086	13
TOTAAL	15 926 748		20 574 481	
Winst of verlies	-1 938 067		-3 428 996	

Databank van SMart, 2014

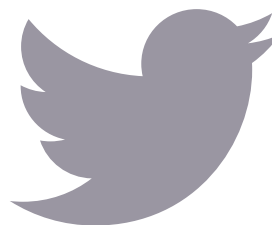

Een aantal cijfers voor 2014

+1507
likes

+ 389
followers

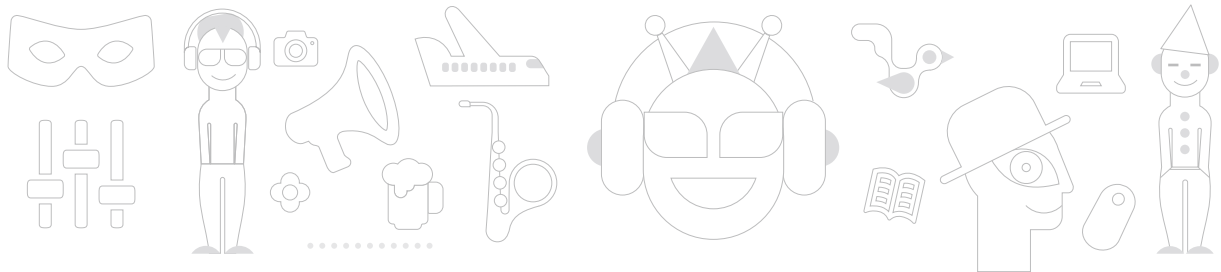
345 312
bezoekers op onze site

33
mailings

46
tussenkomen
in de media

DEEL II:
EEN
ONDERNEMING
IN DE SOCIALE
ECONOMIE

Foto: Alexis Haulot

Een onderneming in de sociale economie

1. Onze diensten: contracten en Activiteiten

De gebruikers van onze diensten zijn, in het algemeen, autonome werkkrachten die zelf hun professionele loopbaan beheren en daarbij in direct contact staan met hun klanten en opdrachtgevers. Onze diensten voor contract- en Activiteitenbeheer zijn ontwikkeld om tegemoet te komen aan hun behoeften. Ze bieden de gebruikers de mogelijkheid om sociale rechten op te bouwen en hun prestaties op een eenvoudige manier aan te geven binnen een veilig kader. Uitbetaling van het loon is gegarandeerd binnen de 7 dagen en leden genieten van een voordelige professionele verzekering.

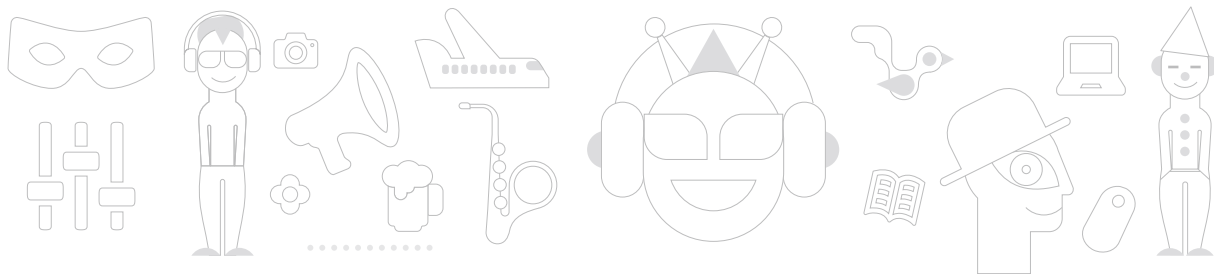
CONTRACTEN

Het contract is het eerste instrument dat we sinds ons bestaan ontwikkeld hebben om het onze leden mogelijk te maken hun opdrachten te beheren op een autonome manier. De leden kunnen hierbij een aantal parameters zelf bepalen zoals het percentage bedrijfsvoorheffing die het beste past bij hun persoonlijke situatie. Dankzij de online simulator kan je het bedrag van de vergoeding op voorhand berekenen. Het loon is steeds gegarandeerd en de betaling vindt plaats binnen 7 werkdagen na het uitvoeren van de prestatie. Wij zorgen voor het innen van alle bijdragen, het opstellen van de fiscale fiches evenals het formulier C4.

Om tegemoet te komen aan de wetgevende veranderingen die werden ingevoerd sinds 1 januari 2014 maar ook om onze procedures te vereenvoudigen hebben we het afgelopen jaar een aantal aanpassingen doorgevoerd:

- We hebben beslist om de contracten van het type KVR (met toepassing van de kleine vergoedingsregel) die geen enkel recht op het vlak van sociale zekerheid inhouden, stop te zetten;
- De contracten van socioculturele animatoren buiten beschouwing gelaten, hebben we besloten om bijna alle activiteiten van het Secretariaat voor tijdelijke werkkrachten stop te zetten. De meerderheid van de contracten verloopt immers via Verenigde Producties;
- De prestaties die een band van ondergeschiktheid ten opzichte van de werkgever inhouden worden beheerd door SMartBe – Het Interimpaleis. Dit is een Sociaal Bureau voor Kunstenaars (SBK), erkend in de drie regio's van het land¹;
- We hebben binnen Verenigde Producties een nieuw contract '3 in 1' ontwikkeld voor alle werkrelaties waarbij het lid wenst tegemoet te komen aan een bestelling van de opdrachtgever. Eén enkele invoer maakt het mogelijk een bestelbon (waarvan het lid en de opdrachtgever een exemplaar bewaren), het contract tussen de werknemer en Verenigde Producties en een onkostennota op te stellen.

¹Erkenningsnummers : Vlaanderen (VG.1691/BUP), Brussel-Hoofdstad (B-AA09.021) et Wallonië (W.ART.590).

ACTIVITEITEN

Deze tool bestaat sinds 2004. Een Activiteit is een ministructuur waarmee je prestaties kan factureren en organiseren, ze op administratief vlak beheren en op een veilige en legale manier, binnen de sociale bescherming van het werknemersstatuut.

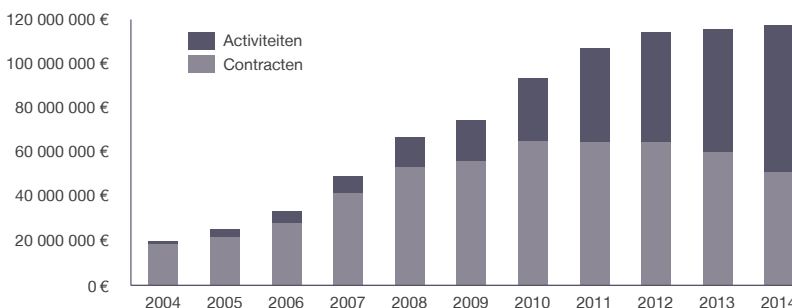
Deze dienst staat ter beschikking van gebruikers die:

- een activiteit hebben die bestaat uit verschillende facetten;
- (samen-)werken in een collectief of met verenigingen;
- een breed palet hebben aan professionele onkosten;
- voornamelijk autonoom werken (zonder gezag, band van ondergeschiktheid);
- subsidies ontvangen;
- auteursrechten factureren;
- opleidingen factureren of kunstwerken verkopen.

Concreet kan je via de Activiteit dankzij het loon dat je ontvangt voor je werk, je projectbudget aanvullen en investeren in nieuwe projecten zonder je hiervoor een vzw of organisatie moet oprichten. Je kan ermee factureren aan klanten, bestelbonnen opstellen, andere werknemers in dienst nemen, professionele onkosten terugbetalen, auteursrechten of subsidies innen...

De beheerders van een Activiteit krijgen een persoonlijke begeleiding van onze adviesverleners die hen ondersteunen bij een goed beheer van hun projecten. Deze tool is beschikbaar sinds 2004. Het wordt steeds meer gebruikt door de leden.

**GEFACTUREERDE
 BEDRAGEN VAN 2004 TOT
 2014: CONTRACTEN EN
 ACTIVITEITEN**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gefactureerde bedragen Contracten	56 307 017	65 255 525	65 384 542	65 221 098	60 573 365	51 580 196
Gefactureerde bedragen Activiteiten	17 969 508	28 372 044	41 754 358	49 586 640	55 441 356	65 601 866
Totaal gefactureerde bedragen	74 276 525	93 627 569	107 138.900	114 807 737	116 014 721	117 182 062

2. Verzekeringen en preventie van risico's

De bescherming van het professionele traject van onze leden is een prioriteit voor SMart. Naast de wettelijk verplichte verzekeringen (arbeidsongevallen) hebben we de verzekeringen uitgebreid met verzekeringen 'privé-leven' en een verzekering 'Business mobility' tijdens professionele verplaatsingen in het buitenland. Het akkoord dat we met onze verzekeraars AXA hebben gesloten laat onze leden toe gebruik te maken van de vier volgende verzekeringen:

- Een **verzekering 'arbeidsongevallen op weg van en naar het werk'**: voor de ongevallen tijdens de gepresteerde dagen onder SMart-contract.
- Een **verzekering 'privé-leven'**: voor de ongevallen op de dagen waarop het lid niet onder SMart-contract werkt en dit voor de duur van één jaar, van datum tot datum. Bij elk contract dat volgt, wordt de dekking automatisch verlengd voor een volledig jaar.
- De **verzekering 'Business Mobility' is een bijstandsverzekering tijdens professionele missies in het buitenland**, verplaatsingen en de dagen dat je niet aan het werk bent zijn inbegrepen.
- Een **verzekering 'burgerlijke aansprakelijkheid'**: voor de schade veroorzaakt aan derden (fysiek en materieel).

Een technicus die valt op het voetpad terwijl hij een bestelbus leegmaakt, een danser die een spierscheur oploopt tijdens een repetitie, een muzikant die wordt aangereken terwijl hij met de fiets onderweg is naar een opnamestudio, een houtbewerker die zijn hand verwondt tijdens het werken met een beitel...: dit zijn enkele van de situaties waardoor een aantal van onze leden gedurende enkele weken en maanden arbeidsongeschikt waren.

In vijf jaar tijd hebben de verzekeringen 6000 dagen van ongeschiktheid uitbetaald en dan nog enkel aan arbeidsongevallen.

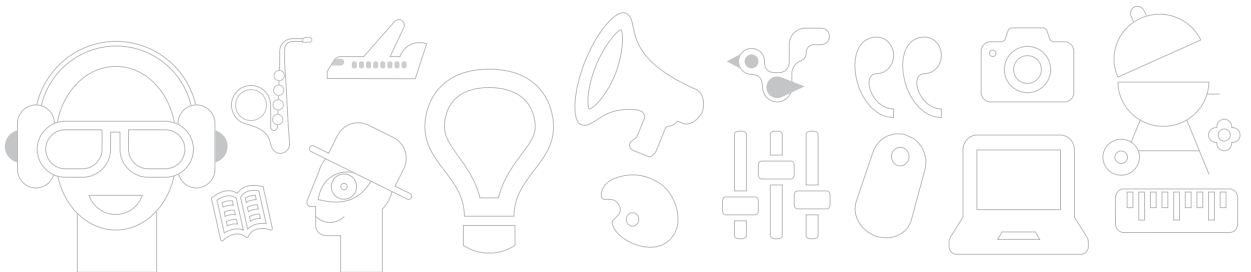
Het gaat om belangrijke bedragen: 2.941.859€ als vooruitbetalingskosten tussen 2009 en 2013.

In 2014 hebben er zo'n 92 personen de verzekering 'arbeidsongevallen' aangesproken. Zo'n 40 anderen hebben een beroep gedaan op de verzekering 'burgerlijke aansprakelijkheid'. De vergoedingen aan onze leden bedroegen 126 244€ voor 1636 dagen ongeschiktheid.

SMart is ook begaan met de **preventie van arbeidsrisico's**. We werken aan manieren om onze leden beter te sensibiliseren voor de veiligheids- en gezondheidsrisico's tijdens de uitoefening van hun werk. Leden moeten ons bij het ingeven van het contract de risico's gerelateerd aan hun werk signaleren. Sommige functies noodzaken een verplicht medisch onderzoek.

We hebben een tiental fiches opgesteld met de meest voorkomende arbeidsrisico's en preventietips voor onze leden maar ook bij SMart. Deze informatie gaat samen met aangepaste vorming.

Zoals de wet het voorschrijft maar ook omdat we het een belangrijk thema vinden, hebben we samen met het Comité voor preventie en bescherming op het werk een actieplan opgesteld voor de preventie van arbeidsrisico's.

3. Ondersteuning bij financiering

Foto: Alexis Haulot

LEASING EN VOORSCHOTTEN

SMart riep een reeks middelen in het leven om de leden te ondersteunen in hun directe financieringsbehoeftes. Zo kunnen managers van een Activiteit op hun vraag het door ons gekochte materieel leasen. Zo kunnen ze gebruik maken van materieel dat ze anders niet hadden kunnen gebruiken. De aankopen bevinden zich meestal binnen het domein van de informatica, op het audiovisuele vlak en de fotografie.

Aantal contracten in 2014	370
Lopende leasingen (situatie in december 2014)	185
Gemiddelde duurtijd van een leasing (in maanden)	13
Gemiddelde waarde van een contract	2 771€

PUSH

In 2012 lanceerde SMart het crowdfunding project: Push.

SMart wil daarbij de andere bestaande platformen niet beconcurreren maar wil haar leden een aanvullende dienst bieden door hen persoonlijk te begeleiden bij het zoeken naar aanvullende financiering en hun zoektocht naar fondsen. De leden kunnen op deze manier volop gebruikmaken van het internet als directe toegangspoort voor participatieve financiering.

Push! moet het ook mogelijk maken om de interesse te testen dat dit project opwekt bij het publiek. Dit instrument zal voortdurend worden verbeterd en bijgesteld als de campagne weerklank vindt. Deze confrontatie met de verwachtingen

van het publiek is een even belangrijk aspect als de financiële bijdrage zelf...

Na de laatste technische verfijningen heeft Push in 2014 vier campagnes voor het zoeken naar fondsen gelanceerd. Je kan het drietalige platform (NL, FR, EN) raadplegen via: www.pushcreativity.org

De weerhouden projecten moeten beantwoorden aan de objectieven en waarden van SMart (collectieve dimensie, interdisciplinaire opleiding, dynamiseren van een sector, enz.).

Een van de troeven van Push is de begeleiding van de projectleider door onze adviesverleners en de ervaring van de verschillende teams en diensten van SMart.

TAX SHELTER ETHIQUE

Eind 2011 heeft SMart de cvba Tax Shelter Ethique (Ethische Tax Shelter - ETS) opgericht. Het dagelijks beheer hiervan werd toevertrouwd aan een externe expert binnen de audiovisuele sector.

De tax shelter is een fiscale stimulans die België in 2004 lanceerde met als doel de financiële investeringen voor audiovisuele producties te bevorderen. Een onderneming die investeert in een film of serie kan zo gebruikmaken van een gunstige fiscale vrijstelling als ze aan de wettelijke voorwaarden van de tax shelter tegemoetkomt.

De ETS treedt op als tussenpersoon voor de tax shelter, wat wil zeggen dat ze investeerders en producenten samenbrengt en de administratieve formaliteiten regelt. Haar filosofie hoort thuis binnen de sociale economie en de wil de ontwikkeling van creaties te ondersteunen. ETS geeft via tax shelter-investeringen toegang aan producenten die hier anders geen beroep op zouden kunnen doen (zijnde alternatieve producties, low budget, producenten buiten het klassieke parcours, enz.). ETS is in 2014 tussengekomen voor een tiental producties: Une douce révolte, van Manu Poutte (productie: Lux Fugit Film); Mille chemins du temps, van Philippe Vandendriessche (prod: Les films de la Mémoire); Liên de Mê Linh, Guerres et crimes de guerre, van Jean-Marc Turine (prod: Lune Blue Film); Añoranza, van Flo Flamme (prod: Minds Meet); Belle de Nuit. Grisélidis Réal Autoportraits, van Marie-Eve de Grave (prod: On Move Productions); Histoires d'Artistes. Marie-Jo Lafontaine, van Virginie Cordier (prod: Clair-obscur Productions); Ennahdha, van Christophe Cotteret (prod: Wrong Men Films); Battles, van Isabelle Tollenaere (prod: Michigan Films) en Germes de guerre, chemins de pacification, van Anne Lévy-Morelle (prod: CVB).

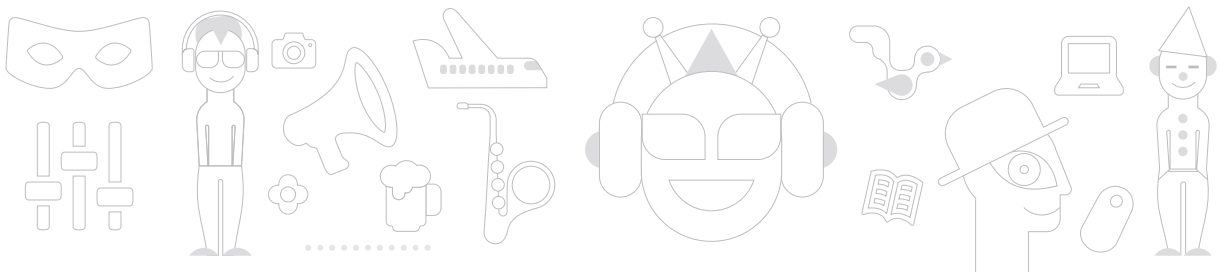
4. Boekhoudkundige dienst

Om de leden te begeleiden bij de ontwikkeling van hun projecten werkt SMart samen met het accountantskantoor DMC. Doel is om een boekhoudkundige dienst te leveren aan verschillende personen en structuren (zelfstandigen, vzw's, bedrijven...). Onder de 108 klanten waar deze dienst voor werkt, bevinden zich onder meer theater- en dansgezelschappen, filmproducenten, socioculturele verenigingen en kunstenaars die werken onder zelfstandigenstatuut,...

De boekhoudkundige diensten zijn een hulp bij de creatie van een vzw of bedrijf (statuten, te zetten stappen...), algemene boekhouding, BTW-aangiftes, opmaken van de jaarrekening. Het verschil met andere boekhouders zit hem hierin dat de boekhoudkundige dienst van SMart kan terugvallen op een jarenlange expertise met creatieve beroepen en kennis van hun realiteit op het terrein.

Foto: Alexis Haulot

5. Verhuur van bestelwagens

SMart stelt haar leden en opdrachtgevers 6 voertuigen ter beschikking. Deze kunnen voor allerlei doeleinden worden aangewend (tournee van concerten en optredens, vervoer van kunstwerken, verhuis van een studio, vervoer van draaitafels...):

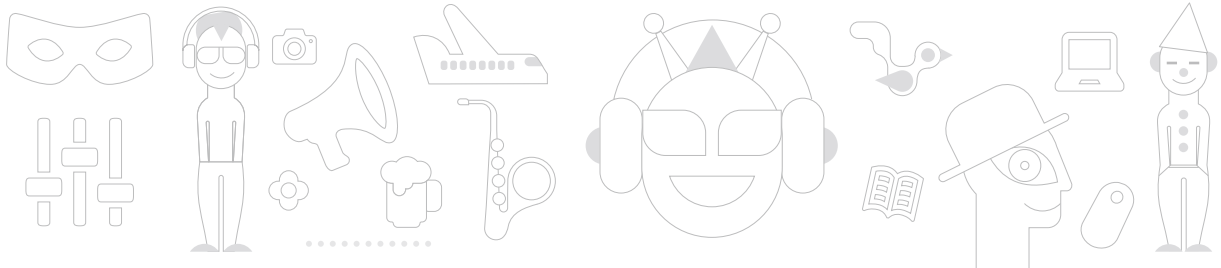
- een minibus Volkswagen Crafter uitbreidbaar naar 17 m³: capaciteit voor materieel transport en maximum 9 personen;
- vier vans van 10 m³, type Volkswagen Caravelle, in te zetten bij transport van 8 personen en/of van materiaal (mogelijkheid om zitplaatsen bij te plaatsen/te verwijderen);
- een bestelwagen Volkswagen Caddy van 4 m³, hier kunnen 7 personen mee vervoerd worden.

Deze dienst is specifiek in te zetten bij het verplaatsen van personen en hun materiaal voor op een podium. Deze dienst staat open voor leden en opdrachtgevers en dit zonder enige waarborg. Al de voertuigen zijn beschikbaar in Brussel, behalve één van de bestelwagens waarvan het beheer is toevertrouwd aan een Luikse organisatie, één van onze partners bij het Centre des Tanneurs (www.jauneorange.be/vanfr).

De voorwaarden zijn zeer voordelig: degressieve tarieven en, in geval er een ongeval werd veroorzaakt door de ontener, een franchise die betaalbaar is naar rato van de schade. De voertuigen zijn niet te huur per werkdag maar per periode van 24 uur aan 500 km per dag. De muzikanten die 's avonds moeten spelen, kunnen dus 's middags een voertuig huren en de volgende ochtend terugbrengen zonder dit voor twee gebruiksdagen telt. De periode waarin hier het meest een beroep op wordt gedaan, is gedurende het festivalseizoen (vanaf de zomer tot de herfst). Ze worden voornamelijk gehuurd in het weekend maar de verhuurcontracten kunnen 20 dagen overschrijden in het geval van een tournee. De caddy werd recent aangeschaft, wat zijn lichtjes beperkter gebruik verklaart in vergelijking met de andere voertuigen.

Voertuig	Kostprijs bij opstart	Aantal contracten	Aantal gebruiksdagen
Minibus Volkswagen Crafter	150 €/dag	33	125
VW Caravelle 1	100 €/dag	39	193
VW Caravelle 2	100 €/dag	49	146
VW Caravelle 3	100 €/dag	35	163
VW Caddy	85€/dag	19	36

Verhuur van voertuigen in Brussel in 2014.

6. Gedeelde werkruimtes

Als een van de voortrekkers in België op het gebied van co-working voor creatieve beroepen heeft SMart een serie vastgoedprojecten ontwikkeld waarbij aan verschillende partners gedeelde werkruimtes en diensten (verwarming, telefoon, onderhoud van de lokalen, enz) worden aangeboden. Iedereen kan zo tegen een voordelig tarief gebruikmaken van diensten die anders moeilijker toegankelijk zouden zijn.

Deze aanpak creëert een deeldynamiek, creëert een band tussen de “bewoners” en zorgt voor een kruisbestuiving tussen projecten.

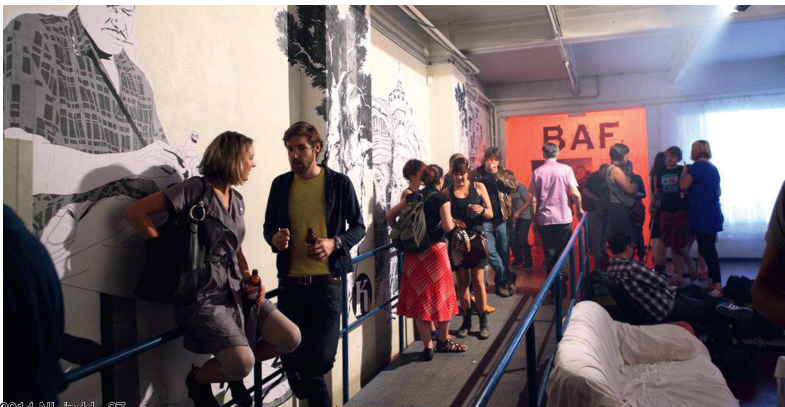
De **Creative Spots** zijn geïnspireerd op het model van de ‘derde plaatsen’, dit zijn plaatsen met hybride activiteiten tussen woonplaats en werk. In al deze plaatsen komt de dynamiek van economische, sociale en culturele ontwikkeling overeen. Naast het aanbieden van vierkante meters en de diensten moeten deze plaatsen de collectieve intelligentie en het uitwisselen van ideeën bevorderen. Het doel: een echte gemeenschap van creatieve werkers vormen die meer delen dan louter een werkplaats – een soort van sociaal-fysiek netwerk van personen die deel uitmaken van de creatieve beroepen. De ambitie is om zoveel mogelijk mensen samen te brengen, individuele kunstenaars en collectieven creatieve werkers met precair statuut, doorwinterde culturele ondernemers, vast personeel en tijdelijke passanten.

In **Sint-Gilles** kunnen bezoekers terecht in de twee ontvangstruimtes aan het onthaal. Er zijn zes bureaus met computer, internetaansluiting en printer. Ze kunnen er ook publicaties en tijdschriften raadplegen uit ons documentatiecentrum. Sommige bezoekers blijven hier graag gedurende de dag om te werken in het gezelschap van andere leden.

Verschillende verenigingen en creatieve werkers huren een bureau in de gebouwen van SMart in de Emile Féronstraat, zoals de vzw Culture et Démocratie, die

met ons hun documentatiecentrum deelt en geregeld aan onze activiteiten deelnam bv. aan de campagne ‘Ik stem cultuur’.

In de Coenraetsstraat verzamelt de Brussels Art Factory zo’n vijftig jonge creatieven in een dertigtal gedeelde ateliers. Ze zijn actief binnen de plastische en grafische kunsten, het stylisme, design, video, fotografie,... Dankzij de sterkte van het collectief verhogen de impact en zichtbaarheid van de tentoonstellingen en artistieke evenementen. Indirect dragen ze bij aan de culturele uitstraling van SMart.

In Luik vierde het **Centre de Création des Tanneurs** in mei 2015 zijn vijfde verjaardag. 'Aan de oevers van de Maas werken op maar liefst 500 m² niet alleen de werknemers van de lokale SMart-antenne, maar ook een dertigtal multidisciplinaire kunstenaars en creatieven. Deze plaats beschikt zowel over individuele en collectieve bureau's als over gemeenschappelijke ruimtes (keuken, ontspanningsruimte, vergaderzaal,...) in een gezellig kader. Het volledige gebouw is ingericht door SMart, die instaat voor de animatie. Het beheer van de lokalen (info en beschikbaarheid) werd toevertrouwd aan het Comptoir des Ressources Créatives, die ook andere gedeelde werkruimtes in Luik beheert

Het is op initiatief van het **team van SMart in Mons** dat het **Centre de Création des Belneux** tot stand is gekomen in 2014, aan de vooravond van 'Mons 2015'. In dit gebouw, dat zich midden in het stadscentrum bevindt, heeft ons kantoor zich uitgebreid tot een 'Creative Spot'. Naast onze diensten en een gemeenschappelijke vergaderruimte herbergt dit gebouw 7 partners die werken in de sector van het theater, de plastische kunst, grafische creatie, fotografie en architectuur.

In **Molenbeek** werd het van **Creatiecentrum LaVallée** gelanceerd. Dit is gevestigd in de wijk **Ribeaucourt/IJzer** en twee stappen verwijderd van de gebouwen van de Federatie Wallonië-Brussel. Deze stedelijke zone gelegen in een populaire commune trekt met dit culturele project vele kunstenaars en creatieven aan met voordelige huurprijzen. Door zich hier te vestigen verankert SMart zich in dit deel van Brussel.

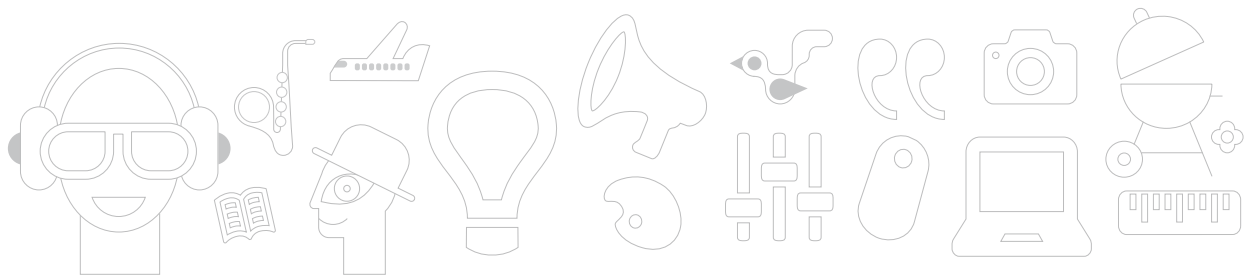
LaVallée levert verschillende logistieke diensten ter ondersteuning van de artistieke productie en de autonome werkkrachten. Het belangrijkste doel is een ‘derde plaats’ te creëren, een ruimte om samen te werken, elkaar te ontmoeten en ervaringen te delen. Een eerste deel van het gebouw (1560 m² waaronder ook de bureauruimtes en ateliers begrepen zijn) is beschikbaar sinds eind 2014. Bij het begin van de lente van 2015, was reeds 90% van de ruimte bezet. De zalen dienden reeds voor verscheidene tentoonstellingen en evenementen. Dankzij de aanpassingswerken zullen er op termijn ongeveer 5000 m² beschikbaar zijn.

In LaVallée werken momenteel een vijftigtal personen. 60% van hen werken via een SMart-Activiteit. Bij de resterende 40% vinden we de “zelfstandige” werkkrachten, vzw's of cvba's. Het gaat over plastische kunstenaars, grafici, designers, stilisten, scenaristen, cameramannen/vrouwen, web developers, illustratoren, 2D/3D vormgevers, een onderneming voor het verdelen en de productie van documentaires, zeefdrukkers,...

Foto: Alexis Haulot

DEEL III
PERSOONLIJKE
BEGELEIDING EN
OPLEIDING

Persoonlijke begeleiding en opleiding

1. Informatie en begeleiding

EEN LAAGDREMPELIGE DIENST: DE ADVIESVERLENERS

De adviesverleners staan in voor het eerstelijnscontact van de leden. Het zijn zij die de leden wegwijs maken in functie van hun specifieke behoeften, hen informeren, begeleiden bij de ontwikkeling van hun projecten, helpen om problemen op te lossen wanneer het gaat over contracten, over het contact met de RVA of met de administratie.

Sommige adviesverleners specialiseren zich in specifieke onderwerpen zoals auteursrecht, werkloosheidswetgeving, sociale statuten, enz. Anderen specialiseren zich in een bepaalde activiteitensector zoals muziek of beeldende kunsten. Deze adviesverleners zijn dus referentiepersonen binnen een bepaald vakgebied; niet enkel voor hun collega's, maar evenzeer

voor de leden wanneer zij specifieke informatie nodig hebben.

Voor alle adviesverleners is nabijheid op het terrein essentieel. SMart wil deze nabijheid met de leden en met het geheel van de culturele, creatieve en steeds vaker economische sectoren behouden. Hun inbedding in het lokale netwerk, in elke stad waar SMart actief is, geeft de adviesverleners de mogelijkheid om succesvolle partnerschappen aan te gaan en om culturele initiatieven te ondersteunen.

Nabijheid is ook een kwestie van taal. In het Frans, Nederlands, Engels, maar evenzeer in het Duits, Italiaans, Russisch of Arabisch: voor een individueel gesprek vindt iedereen een adviesverlener die in de gewenste taal een antwoord kan geven op vragen en problemen.

TALRIJKE INFOSESSIES

De adviesverleners organiseren geregeld infosessies in onze kantoren. Deze sessies zijn toegankelijk voor iedereen en gaan in op de juridische, administratieve en economische aspecten van creatieve arbeid. Ze zijn bovendien een ideale gelegenheid om te tonen hoe onze tools nuttig kunnen zijn bij de uitoefening van de creatieve beroepen. In Brussel namen, in 2014, 1.300 personen deel aan een van de verschillende sessies.

Tijdens een reeks infosessies over de hervorming van de werkloosheidswetgeving legden we de wetsveranderingen in detail uit en beantwoordden concrete vragen van onze leden.

Er worden ook externe infosessies georganiseerd, op vraag van leerkrachten in een aantal kunstschole. Dit was bijvoorbeeld het geval in Luik aan het Conservatorium en aan het Institut Saint-Luc, maar ook in Waver aan het IFOSUP, in Bergen aan de kunsthogeschool Art2 of in Gent voor de laatstejaarsstudenten van Sint-Lukas. De studenten worden zo bewust gemaakt van de socio-professionele realiteit van hun latere beroepsleven, hetgeen slechts zelden aan bod komt in hun academische cursus. In dat opzicht hanteren de adviesverleners ook een pedagogische opdracht, aangezien zij in contact komen met een divers publiek: smaakmakers, opdrachtgevers, cultureel verantwoordelijken,... Ze informeren hun gesprekspartners over de professionele realiteit van de creatieve sectoren en dragen de solidaire waarden en mutualistische principes uit die de kern vormen van ons verhaal.

REGIONALE TEAMS EN ANTENNES

In 2014 werd de adviesverlening op regionaal niveau versterkt door een verhoging van het aantal openingsdagen in meerdere antennes. In Namen, Bergen en Kortrijk kwamen er bovendien nieuwe meer klantvriendelijke gebouwen die beter geschikt zijn voor samenwerking met het lokale netwerk. Het kantoor in Schaarbeek, dat weinig toegankelijk bleek en niet het verwachte succes opleverde, werd gesloten.

BRUSSEL

De aanzienlijke groei van onze teams in het hoofdkantoor heeft sinds enkele jaren geleid tot een herverdeling van de bestaande teams adviesverleners. De teams 'oriëntatie' en 'begeleiding' werden ondertussen samengevoegd en gereorganiseerd in kleine, autonome cellen waarbinnen elke adviesverlener een vraag van A tot Z kan behandelen, zonder naar een collega te moeten doorverwijzen.

De Brusselse adviesverleners (32 personen) kregen een nieuw bureau op het gelijkvloers, waar ook een juridische permanentie voorzien is. Deze zalen zijn makkelijk toegankelijk voor de leden.

WALLONIË

21 adviesverleners staan klaar voor de Waalse leden. Hiervan bevinden er zich 8 in Luik en 5 in Namen, waar het kantoor iedere dag geopend is. Van de 8 overige adviesverleners zijn er 4 terug te vinden in Bergen (4 dagen op 5 geopend) en 2 in Doornik en Charleroi (beide kantoren zijn 3 dagen op 5 geopend).

In 2014 verhuisde het kantoor van Bergen naar het Centre de Création des Belneux, in het centrum van de stad. Dit leverde 19 werkplaatsen op in een karakteristiek huis met een tuin. Het werd een nieuwe, gebruiksvriendelijke creatieve ruimte die open staat voor iedereen. Op 20 november werd de ruimte plechtig en uitbundig geopend met een memorabele avond waarop verschillende van onze leden de omvang en de variëteit van hun talenten hebben getoond.

Ook het kantoor in Namen veranderde van locatie. Het is voortaan gevestigd in het centrum van de stad (Rue du Beffroi), naast een kunstgalerij. Tijdens de feestelijke inwijding werden leden, opdrachtgevers en beleidsactoren samengebracht. Meer dan 200 personen bezochten de nieuwe ruimtes en maakten kennis met de prestaties en realisaties van de leden (zangers, fotografen, dansers, stylisten) die voor deze gelegenheid aanwezig waren.

In Luik werden op 30 september de activiteiten uitgebreid naar de Duitstalige Gemeenschap met een kantoor in Eupen. Daar werden we verwelkomd in de gebouwen van de socioculturele vereniging Chudosnic Sunergia waar de infosessies volledig in het Duits gegeven worden. Op één dag maakten we al 11 afspraken. De permanentie van 1 dag per maand dreigt dus niet langer te volstaan om alle vragen te beantwoorden. Daarnaast willen we ook contacten ontwikkelen met andere stakeholders in de Duitstalige gemeenschap.

VLAANDEREN

De drie Vlaamse kantoren in Antwerpen, Gent en Kortrijk blijven hun activiteiten en partnerschappen voortdurend verder ontwikkelen.

3 adviesverleners in Gent en 3 in Antwerpen ontvangen de leden van dinsdag tot vrijdag. In Kortrijk is de permanentie verzekerd op donderdagochtend of op afspraak. De verhuis van dit laatste kantoor naar het netwerk van Bar d'Office (co-workingspaces in een tiental Vlaamse steden) liet toe ons beter te integreren in het lokale netwerk.

De Vlaamse adviesverleners specialiseerden zich in een reeks onderwerpen (design, mode, subsidies en ondersteuning voor kunstenaars, muziek, enz.), om de leden gericht te adviseren.

Ze doen ook steeds meer aan netwerking, namelijk via een aantal 'leden-ambassadeurs' met wie de teams een bijzondere relatie onderhouden.

INFORMATIE EN JURIDISCH ADVIES

Voor gratis advies over juridische vragen en/of over problemen die zich voordoen in het kader van professionele activiteiten, staat er een team van juristen ter beschikking van de leden (6 personen in 2014). Indien nodig verwijst het team hen door naar gespecialiseerde advocaten. De adviesverlening gebeurt op afspraak, maar sinds december 2012 wordt er elke voormiddag een permanentie voorzien in de Brusselse kantoren. Aan een gemiddelde van 2 à 3 vragen per dag telden we verleden jaar zo'n 600 consultaties. In 2015 zal er in de verschillende regionale antennes van SMart een juridische permanentie voorzien worden. Onze juridische dienst is in staat om alle vragen van adviesverleners te beantwoorden, ook de meest dringende. De dienst is steeds op de hoogte van de laatste parlementaire en juridische ontwikkelingen, om de leden en teams zo goed mogelijk te informeren en om snel te reageren op de politieke actualiteit.

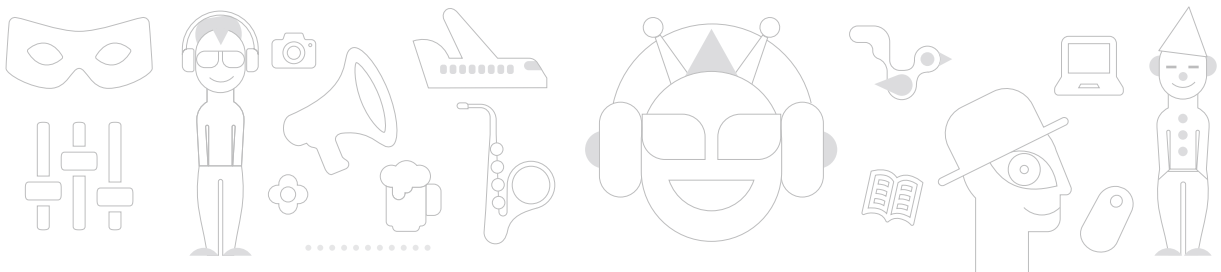

Foto: Alexis Haulot

2. Verdediging en bemiddeling

Een team van juristen geeft hoofdzakelijk juridisch advies over het sociale en fiscale statuut van creatieve werkers, auteursrechten, naburige rechten en de internationale mobiliteit. Het team voorziet in juridische bijstand en bemiddeling bij conflicten die leden ervaren bij de behandeling van ingewikkelde dossiers op sociaal, fiscaal en commercieel vlak. Haar opdracht bestaat erin de wetgeving te analyseren en op te volgen. Ze reageert ook op wetsvoorstellen die de kunstenaars aanbelangen om zo de leden uit de creatieve sector te vertegenwoordigen en te verdedigen. Ook wil ze de ontwikkeling van nieuwe structuren en diensten van SMart ondersteunen. In 2015 zal de juridische dienst van SMart België informatie uitwisselen en voor bepaalde projecten samenwerken met de juridische dienst van SMart Frankrijk.

INDIVIDUELE TUSSENKOMSTEN

Dit team heeft enkele fiscale dossiers opgevolgd waarin onze leden werden geconfronteerd met de belastingdienst. Ze is ongeveer 30 keer tussengekomen om commerciële conflicten te regelen tussen leden en opdrachtgevers.

Een flink deel van haar werk bestaat uit het bijstaan van SMartleden die een ongunstige beslissing ontvingen aangaande hun werkloosheidsdossier. Sinds de 'RVA crisis' van oktober 2011, werden zo'n 300 dossiers aangevochten. Een vijftigtal liep nog eind 2014 en de uitspraken hierin worden verwacht in 2015 of 2016.

COLLECTIEVE TUSSENKOMSTEN

Ten gevolge van deze crisis en de nieuwe werkloosheidsreglementering voor kunstenaars die in werking trad in april 2014, hadden veel leden nood aan precieze informatie: over de wijzigingen binnen deze reglementering, de vooruitgang van de juridische dossiers, enz.

De juridische dienst was erg aanwezig en gaf een stand van zaken over de juridische actualiteit tijdens een aantal ontbijtsessies van SMart ('de Ontbijtsessies') tijdens het eerste semester van 2014.

Dankzij het werk van het team van juristen kan SMart zich voor haar standpunten baseren op een gedegen juridische argumentering.

REGELEN VAN CONFLICTEN

Bemiddeling tussen lid en opdrachtgever of tussen twee leden die aan hetzelfde project werken kan voorkomen dat professionele conflicten escaleren. Deze missie, die eerder werd verzekerd door

een gespecialiseerde jurist, zal voortaan opgenomen worden door twee adviesverleners die opgeleid werden binnen dit domein en die beide partijen ondersteunen een minnelijke, langdurige en coherente schikking te treffen.

3. Onderzoek, studies en analyses

Sinds 2007 heeft SMart zich met de oprichting van het studie bureau ertoe verbonden om een editoriale leegte in België op te vullen. Zowel langs Franstalige als langs Nederlandstalige kant werd een reeks studies uitgebracht over de problematiek van arbeid in de creatieve sector. *De kunstenaar aan het werk, een stand van zaken en toekomstperspectieven (2008)*, *Kunstenaars en hun tussenpersonen (2009)* en *De kunstenaar een ondernemer? (2012)* verschenen achtereenvolgens en werden referentiewerken. Deze publicaties verschenen in co-editie met instellingen die over een distributiecircuit beschikken en zijn dus beschikbaar in de betere bibliotheken in België, Frankrijk en Nederland. SMart Frankrijk trok deze lijn door en publiceerde in 2012 *Vivre de son art. Histoire du statut de l'artiste XVe-XXIe siècle*.

In februari 2014 werd een vijfde titel aan de collectie toegevoegd: *Starten in een creatieve loopbaan* (in co-editie met Les Impressions Nouvelles voor de Franstalige versie en met Lannoo Campus voor de Nederlandstalige versie). Deze publicatie snijdt de moeilijkheden van een beginnende loopbaan in de creatieve beroepen aan voor de verschillende disciplines. Over welke ondersteuningsmaatregelen beschikken de starters om zich te lanceren in een artistieke loopbaan? Volstaat het, voor wie 'kunstenaar' wil worden, om een academische opleiding te volgen? Kunnen autodidacten en amateurkunstenaars op dezelfde toekomst hopen als de anderen? Welke rol heeft het beleid te vervullen in dit proces? Deze vragen worden beantwoord via bijdragen van onderzoekers uit Frankrijk, België en Nederland.

De studie wisselt praktische informatie af met onderzoek op het terrein en theoretische beschouwingen, om deze cruciale etappe binnen een beginnende artistieke loopbaan zo precies mogelijk te onderbouwen. Deze brede kijk wordt aangevuld met verschillende getuigenissen van kunstenaars en artiesten.

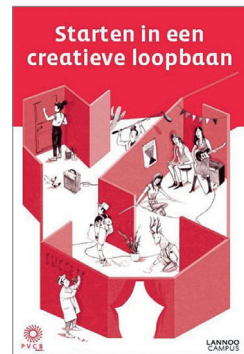
STUDIES OVER DE CREATIEVE BEROEPEN

Daarnaast wordt binnenshuis ook een reeks studies ontwikkeld over de creatieve beroepen. We beschikken over twee troeven om dit werk tot een goed einde te brengen:

- 1 Een databank met socio-economische gegevens over de creatieve sector. Deze databank is uniek in België, zowel vanwege het interdisciplinaire karakter (alle disciplines zijn erin vertegenwoordigd) als vanwege het interprofessionele karakter (men vindt er ook alle beroepen in terug).
- 2 Een gestructureerd databestand waarin meerdere duizenden leden en opdrachtgevers terug te vinden zijn, alsook een netwerk dat zich via onze zusterorganisaties (SMartFr, SMartNI, SMartIt, enz.) uitstrekt over een groot deel van Europa.

Het gebruik van onze databank heeft in 2014 geleid tot de volgende studies, die beschikbaar zijn op onze website:

- 1 *Statistisch overzicht contracten 2012.*
- 2 *Projectmatig werk anno 2013: een longitudinaal onderzoek naar de socio-economische kenmerken van "het hoogste inkomensdecil" bij SMart.*
- 3 *Zoom sur les nouveaux membres utilisateurs en 2012.*

Daarnaast leveren de onderzoekers bij SMart op regelmatige basis de nodige data wanneer er intern statistische gegevens worden opgevraagd. Bepaalde gegevens worden door hen jaarlijks geüpdatet, bijvoorbeeld specifieke data over journalisten, over een regionaal kantoor, enz.

De exploitatie van ons databestand en een solide ervaring in socio-economisch onderzoek hebben geleid tot een aantal andere werken.

In een transnationaal onderzoeksproject over de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden van werkkrachten in de creatieve beroepen, worden voorwaarden voor 'duurzame creativiteit' geanalyseerd.

We werkten samen met een doctoraatsstudent van de Universiteit van Luik voor de uitwerking en verspreiding van een enquête over de kwaliteit van de tewerkstelling en het welzijn op het werk. Deze vragenlijst werd verspreid via de Activiteitenbeheerders bij SMart.

BEGAAN MET DE SAMENLEVING

Mons - Culturele Hoofdstad van Europa is in 2015 zonder twijfel één van de grootste culturele evenementen in België. SMart kreeg de opdracht om de contracten voor artistieke uitzendwerk in het kader van de culturele evenementen te beheren. Het betekent een ideale basis om de sociale impact van onze diensten te meten. In welke mate leidt werken via SMart tot een stabielere loopbaan voor onze leden?

Om de sociale impact van het evenement te meten, komt het erop aan om de leden te identificeren die tijdens Bergen 2015 via SMart werkten. Daarnaast zullen we ook de artistieke en economische activiteit, de sociale band die door het gebruik van onze diensten wordt opgebouwd, en de doeltreffendheid van de werkwijze tijdens Bergen 2015 in kaart brengen.

De sociale impact van SMart zal de komende maanden het onderwerp vormen van verschillende studies. Het doel is daarbij om een reeks indicatoren uit te werken en om de gunstige effecten van de onderneming in het sociale veld aan te tonen. We vestigen daarvoor de aandacht op het alternatief dat we aanbieden tegenover niet (of deels) gedecoreerde arbeid, maar ook op het aantal gecreëerde banen, de financiële bijdrage aan de samenleving (via belastingen, sociale zekerheid,...), de creatie van een sociaal weefsel en de verbetering van de preciaire arbeidsomstandigheden van creatieve werkkrachten. In die context werd een samenwerking opgezet met het Centre d'Economie Sociale (verbonden aan de Universiteit van Luik), dat al meerdere jaren onderzoek verricht over dit onderwerp.

JURIDISCHE STUDIES

De juridische dienst van SMart voerde verschillende studies uit die bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe tools en diensten en aan de positie van onze structuren. Hieronder citeren we enkele van de belangrijkste onderwerpen:

- Een sectorstudie over gezondheidszorg, beroepsziekten en arbeidsongeschiktheid door ziekte of arbeidsongevallen. Dit gebeurde in het kader van een Europese studie naar sociale bescherming in Europa.
- Inhoudsanalyses naar aanleiding van de nieuwe regelgeving rond het sociaal statuut van de kunstenaar en op het gebied van de werkloosheid.

PERMANENTE EDUCATIE

Sinds 2013 wordt SMart erkend als een organisme voor permanente educatie (Education permanente²). SMart geniet daarom, onder die hoedanigheid, van een subsidie van de Federatie Wallonië-Brussel.

Deze officiële erkenning kwam voort uit een reeks publicaties die getuigen van een emancipatorische ambitie ten voordele van een sociaal en economisch kwetsbaar doelpubliek. Dat is het geval voor een groot deel van onze leden: zij zijn onderworpen aan verschillende vormen van "precaire arbeid", ondanks het hoge opleidingsniveau van velen.

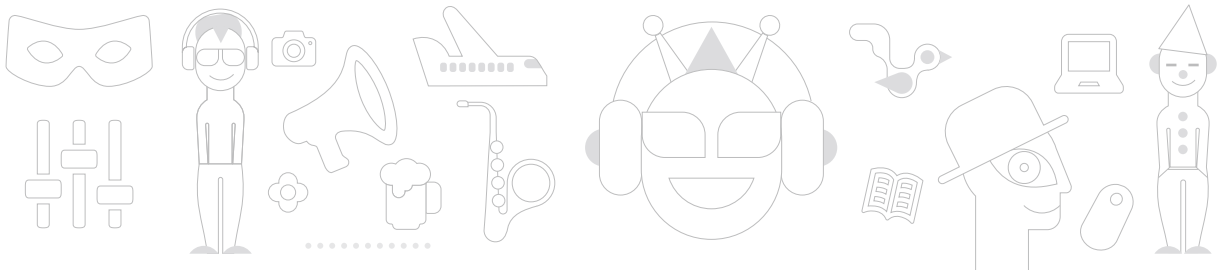
De gepubliceerde analyses op onze website behandelen vooral de problemen van de artistieke sector: cultuurbeleid, artistieke tewerkstelling, sociaal recht, auteursrechten, het kunstenaarsstatuut, uitzendarbeid, werkloosheid, cultuurmanagement en -economie, de waarde van kunst, enz. Mettertijd verbreedden we ons interesseveld naar het geheel van de creatieve beroepen (lesgevers, vertalers, journalisten,...) en naar autonome arbeidskrachten.

In de teksten beogen we een kritische analyse van de maatschappij, het stimuleren van democratische en collectieve initiatieven, de ontwikkeling van actief burgerschap en de verdediging van sociale, culturele, economische en milieurechten. Dit gebeurt steeds conform met de vastgelegde doeleinden die beschreven staan in het decreet betreffende de permanente educatie³.

Het publicatieprogramma zorgt ervoor dat de analyses elkaar aanvullen en versterken, om stapsgewijs meerdere aspecten van een bepaald onderwerp te belichten. De inzet van de verkiezingen van mei 2014, en de gevolgen daarvan voor onze leden, was één van de voornaamste onderwerpen van het voorbije jaar. Ook het project 'Ik stem cultuur' entte zich op die materie (zie lager). In verschillende andere artikels behandelen we vragen rond de professionele structurering van bepaalde beroepen (schrijvers, grafisten). Ook de problemen die gepaard gaan met de digitalisering in bepaalde creatieve beroepen vragen specifieke aandacht. Voor alle studies en analyses, zie: <http://smartbe.be/nl/wegwijs/>

²Verenigingen die door de Federatie Wallonië-Brussel erkend zijn in het kader van de "Education permanente" zijn onder meer gericht op het sensibiliseren rond en stimuleren van actief burgerschap, een kritisch analysevermogen en het bevorderen van het verenigingsleven.

³Décret relatif au soutien de l'action associative dans le champ de l'Education permanente, 17 juillet 2003

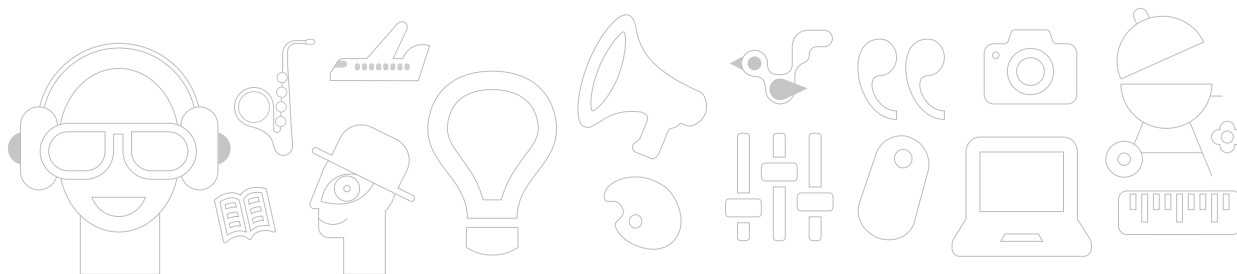
4. Opleiding is essentieel

Foto: Alexis Haulot

We kunnen zonder overdrijven stellen dat SMart, op een geheel eigen manier, een onderneming van voortgezette opleidingen is geworden. We bieden onze leden een uitgebreid gamma aan informatie en diensten, gaande van infosessies over onze tools, tot de Meet & Connect netwerksessies waarbij jonge professionals leren uit de ervaring van hun oudere collega's, maar evenzeer via ophelderende dossiers die op onze website gepubliceerd worden over onderwerpen zoals de sociale zekerheid, auteursrechten en de mobiliteit van werkkrachten. Dit laat hen toe om op praktische wijze hun schoolse kennis aan te vullen en te actualiseren.

Het doel van de diensten blijft onveranderd: we willen namelijk aan iedereen de kans bieden om zijn of haar projecten op autonome wijze te ontwikkelen, daarbij gebruik makend van de collectieve ervaring, kennis en know-how die binnen SMart, door de teams en door de leden, werd opgebouwd.

IN FUNCTIE VAN DE BEHOEFTE

Door de behoeften van onze leden onder de loep te nemen en door een inventarisatie van de terugkerende moeilijkheden die onze leden tegenkomen bij het beheer van hun projecten, leek het ons onontbeerlijk om een reeks gespecialiseerde opleidingen op poten te zetten.

Een grote groep kunstenaars en personen actief in de creatieve sector is niet voldoende voorbereid op de socioprofessionele realiteit van de beroepen waarin men actief is. Een project uitwerken en beheren, een prijs vaststellen voor de realisatie van een werk of van een oeuvre, onderhandelen, communiceren om een artistiek project in de kijker te zetten, een netwerk uitbouwen,... Velen missen nog de skills om aan deze uitdagingen te beantwoorden, zelfs de meest getalenteerde en ervaren kunstenaars. Auteurs zijn daarbij dikwijls onvoldoende op de hoogte van hun rechten. Ook de technologische innovaties op het gebied van communicatie, verkoop en netwerking vragen om nieuwe vaardigheden. Onze opleidingen zijn er om deze lacunes op te vullen en om zij die actief zijn in de creatieve beroepen te voorzien van methodologische tools om hun loopbaan verder uit te bouwen.

Het aanbod aan opleidingen wordt regelmatig uitgebreid en gediversifieerd. De infosessies over socio-economische thema's die sinds enkele jaren plaatsvinden werden recentelijk aangevuld met programma's die het accent leggen op het professionele gebruik van sociale media en het internet. Nog een andere nieuwigheid kende een groot succes: de opleiding voor fotografen rond beeld- en auteursrechten. Deze sessie vond 7 maal plaats in 2014. Dit benadrukt

het belang van een sectorale benadering aangevuld met opleidingen die discipline-overschrijdend zijn. Twee andere modules zagen vorig jaar het licht: een module over communicatietools en een opleiding over project management.

Deze opleidingen gebeuren voorlopig enkel in het Frans. De module over de auteursrechten is wel in het Nederlands beschikbaar. In een collectief proces waarbij ook zelfstudie belangrijk is, en dankzij een interactieve, pedagogische insteek en een dynamiek van uitwisseling, kunnen de deelnemers hun ervaringen met elkaar delen.

Twee derde van de opleidingen wordt verzorgd door vaste werknemers of door leden die veel ervaring hebben in de onderwerpen. De overige opleidingen worden verzorgd door externe lesgevers.

We vragen een bescheiden financiële bijdrage aan de leden (€ 30 per dag voor leden, € 40 voor niet-leden), maar daarmee wordt de totale kost van de infosessies niet helemaal gedekt. SMart betaalt immers een gedeelte van de kosten vanuit de eigen fondsen (in het eerste semester van 2014 bedroeg dit deel 43%). Het collectieve belang van dit initiatief wordt steeds meer erkend door verschillende instellingen: zo zijn we in Wallonië geassocieerd met het Centre de compétence Forem Tourisme. In 2014 ontvingen we een subsidie van het Fonds de formation pour les intéressés, waardoor ons de infosessies voor werkzoekenden worden terugbetaald. Het project "Routes to Employment" (zie lager) wordt op Europees niveau gefinancierd door Erasmus+. Vanwege deze officiële ondersteuning kunnen we onze financiële lasten terugschrijven.

OPLEIDINGEN MET EEN UITGEBREID PUBLIEK

In 2014 werden 31 opleidingen georganiseerd in Brussel, Namen en Luik, waarvoor zich in totaal 334 deelnemers inschreven. Ter vergelijking: voor de 24 opleidingen in 2013 ontvingen we 234 deelnemers. Jaar na jaar zien we dus een positieve evolutie: tussen 2013 en 2014 steeg het aantal opleidingen immers met 30%, het aantal deelnemers zelfs met 43%.

De opleiding over auteursrechten, verzorgd door onze juridische dienst, trok veel geïnteresseerden. 50 deelnemers zakten af naar Gent, waar een Nederlandstalige sessie werd georganiseerd. Bovendien kregen 300 personen in één van de 24 Franstalige infosessies een basisopleiding over hetzelfde onderwerp (13 in Brussel en 11 in onze Waalse kantoren) met de medewerking van een gespecialiseerde, externe advocaat. Ook voor deze opleiding zien we een constante stijging van het aantal deelnemers (+17% in vergelijking met 2013).

In totaal woonden ca. 700 personen, vanuit heel België, één of meerdere opleidingen bij.

DE BESCHIKBARE OPLEIDINGEN

De essentiële onderdelen van een contract

Alle contracten en overeenkomsten bevatten steeds essentiële en onderhandelbare bestanddelen. Tijdens deze opleiding leert men de basisregels voor het opstellen van een contract/overeenkomst, rekening houdend met ieders rechten.

Onderhandelen: een kunst!

De doelstelling: de deelnemers de kunst en de durf van het onderhandelen bijbrengen, over de kosten van hun prestaties, de prijs van hun werk/oeuvre of over de voorwaarden van een samenwerking. Tijdens deze opleiding gaat men constructief te werk om een bevredigend akkoord te bereiken voor alle partijen die betrokken zijn bij het onderhandelingsproces.

Het netwerk: een hefboom voor de kunstenaar

Tijdens deze sessie verkent men pistes om een interpersoonlijk netwerk efficiënt uit te breiden en te onderhouden. Dit werd ondertussen een essentiële vaardigheid voor elke kunstenaar die z'n projecten wil ontwikkelen in een steeds meer gesloten markt.

Sociale media: een professionele tool

Facebook, Twitter, LinkedIn,... Hoe kan je aanwezig zijn op en communiceren via deze netwerken? Aan de hand van casestudies leren de deelnemers welke platformen voor hen het nuttigst zijn in functie van hun projecten, hoe men een communicatiestrategie opstelt die aangepast is aan sociale netwerken, en hoe men een band opbouwt met het doelpubliek.

Tools om je artistieke project te promoten

Tijdens deze sessie hebben we het over de sterktes en zwaktes van verschillende communicatietools. We gaan ook dieper in op hoe deze tools elkaar online en offline kunnen aanvullen. Coherente communicatie rond een project (cultuurmarketing) staat dus centraal, in relatie tot ieders doelstellingen en doelpubliek.

Fotografie: auteurs- en beeldrecht

Ben je fotograaf? Dan geeft deze opleiding je de juiste tools om je beeld- en auteursrechten efficiënt te beheren.

Beeldende kunsten en grafische vormgeving: je prijs bepalen

Deze opleiding helpt schilders, beeldhouwers, fotografen, tekenaars, grafici en beeldend kunstenaars die de parameters voor de prijsbepaling van hun werk beter willen begrijpen. Deze sessie gaat ook gepaard met een gezamenlijke uitwisseling van ervaringen.

Spreek over je artistieke project

Je troeven in de verf zetten, vanuit een degelijke, mondelinge communicatie is één van de uitdagingen die tijdens deze opleiding wordt aangesneden. (Deze opleiding wordt niet herhaald in 2015)

Projectbeheer: fundamenteel

De do's en don'ts van productief projectbeheer staan centraal. De administratieve en financiële logica van projectbeheer wordt aangeleerd, waardoor het zelfvertrouwen én de tijd die men exclusief aan artistieke activiteiten kan wijden zal stijgen.

Auteursrechten

De basisregels en -principes worden uitgelegd, in combinatie met praktische voorbeelden van gespecialiseerde juristen.

PARTNERSCHAPPEN VOOR EEN MEER DIVERS AANBOD

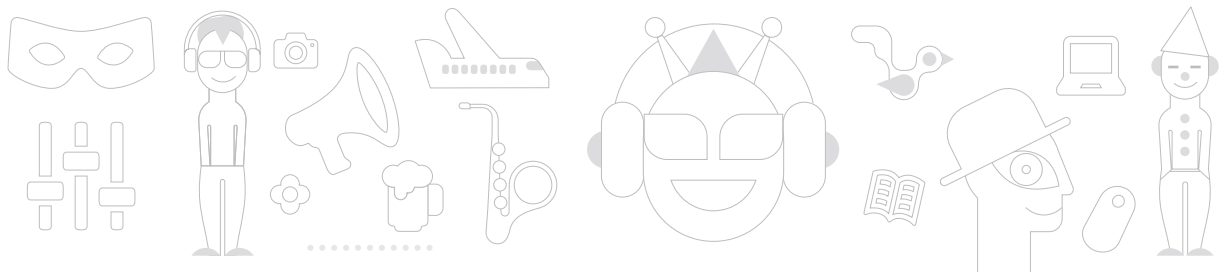
Sinds meerdere jaren trachten we aan onze leden verschillende opleidingen aan te bieden, maar ook om ons te associëren met verschillende, gespecialiseerde partners. Deze samenwerking gebeurt in de eerste plaats met de IT-sector: denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van webtoepassingen en gespecialiseerde software. Naast “vzw Vertige” en “Les mangeurs d’Etoiles” (een opleidingscentrum te Brussel) werkt SMart sinds 2014 ook samen met Technocité (Bergen) en met het centrum IFAPME⁴ (Luik/Hoei/Waremme). Wij verzekeren de promotie van hun diensten bij onze leden, die op hun beurt kunnen genieten van een prijsvermindering voor de opleidingen.

Daarnaast promoten we opleidingen van leden, via onze website. Zo versterken we - op diverse domeinen zoals tijdsmanagement, communicatie en teamwerk - de onderlinge uitwisseling van kennis binnen de SMartgemeenschap. Dit alles aan betaalbare en voordelige tarieven voor de leden.

In 2014 zagen twee nieuwe samenwerkingsverbanden het daglicht: het ene in Wallonië, het andere op Europees niveau.

SMart en het competentiecentrum Forem Tourisme bundelden de krachten voor de oprichting van een opleidingscyclus voor werkzoekenden binnen de creatieve beroepen, die op hun beurt samen willen werken of hun cliënteel willen uitbreiden binnen de toeristische sector. De opportuniteiten binnen de toeristische sector, projectbeheer, het opstellen van contracten, de werking van auteursrecht, de ontwikkeling van een professioneel netwerk en communicatievaardigheden komen allen aan bod. De opleiding duurt 10 dagen, is gratis voor werkzoekenden en vindt plaats in april-mei 2015, aan het Forem in Luik. Ongeveer 15 deelnemers zullen ontvangen worden.

Op internationaal niveau nemen we deel aan het project “Routes to Employment” (zie lager in het hoofdstuk over Europa).

5. Gespecialiseerde documentatie

Sinds het ontstaan engageert SMart zich ertoe om de leden kwalitatieve informatie aan te bieden.

EEN UNIEK DOCUMENTATIECENTRUM

Ons documentatiecentrum bevat om en bij de 1.800 werken, voornamelijk in het Frans, maar ook in het Nederlands en Engels. Dit archief is uniek in z'n soort en verenigt enerzijds werken op het gebied van economie, recht, cultuursociologie, cultuurbeleid en culturele instellingen; anderzijds vindt men er ook werken uit verschillende artistieke disciplines, alsook volledige reeksen van gespecialiseerde tijdschriften en documentatie over de kunstenaars uit onze collectie hedendaagse kunst.

Het documentatiecentrum bevat ook werken over politieke, sociale, economische en cultuur-educatieve uitdagingen. Deze reeks werd opgebouwd door 'Culture et Démocratie', een partner van SMart. Het merendeel van deze boeken en tijdschriften kan vrij worden geraadpleegd door onze leden, in de onthaalruimte van het kantoor in Sint-Gilles. De gemeenschappelijke catalogus van SMart en Culture et Démocratie is online beschikbaar via deze link: http://pmb.smartbe.be/opac_css/

STEUN VOOR KUNSTENAARS

Nadat in 2011 het snel uitverkochte Répertoire des aides aux artistes verscheen, realiseerde SMart in 2012 twee digitale versies: één versie in het Nederlands, de andere in het Frans. De website www.steunvoorkunstenars.be is gratis toegankelijk en bevat het geheel van de diensten en steunmaatregelen waarvan de kunstenaars uit de twee grootste Gemeenschappen gebruik kunnen maken. De infogids werd niet geüpdatet in 2014.

NUTTIGE INFORMATIE

Onze website bevat nuttige informatie voor creatieve werkers en autonome werkkrachten. Men vindt er dossiers en analyses over thema's uit de sociale zekerheid, de werkloosheid, mobiliteit,... Een reeks praktische fiches zijn het verlengstuk van de opleidingen die aangeboden worden aan de leden: hoe vraag je bijvoorbeeld financiële ondersteuning aan? Hoe ga je op zoek naar medewerkers en partnerschappen? Hoe maak je een dossier op met daarin de prestaties van je project? Om zulke vragen te beantwoorden bevat elke fiche een bepaalde methodologie en verschillende adviezen. De bezoekers van onze website kunnen bovendien voorbeelden raadplegen uit dossiers waarin onze leden hun projecten presenteren. Een begeleidend kader voor budgetbeheer, waarin de verschillende elementaire onderdelen worden opgesomd, vervolledigt de lijst van documenten die voor het publiek beschikbaar zijn. <http://smartbe.be/fr/services/formation/fiches-pratiques/>

De website bevat ook een aanzienlijke hoeveelheid informatie die exclusief is voorbehouden voor onze leden. Dit kan gaan over allerlei onderwerpen: van de vergoedingen voor autokosten, naar de barema's van de verschillende paritaire comités, tot het wettelijk toegelaten aantal werkdagen voor jobstudenten. Deze informatie wordt regelmatig bijgewerkt, afhankelijk van de evolutie van de regelgeving, het wettelijk kader, de indexsprong, aanpassingen aan de barema's, enz. Onze politieke blog, ten slotte, kadert in de politieke en sociale actualiteit. De blog liet toe om actief op deze actualiteit in te gaan en om onze publieke stellingnames kenbaar te maken (meer bepaald tijdens de hervorming van de werkloosheidswetgeving). <http://blog.smartbe.be/>

6. Ondersteuning voor kunstenaars

SMart draagt bij tot de ondersteuning van kunstenaars en van hedendaagse kunst, via de toekenning van beurzen en een verzameling van kunstwerken.

DE BEURZEN

Voor de beurzen moeten we rekening houden met twee essentiële factoren: onze beurzen kunnen enerzijds niet concurreren met andere bestaande beurzen en we moeten, anderzijds, rekening te houden met de beperkingen van onze financiële middelen. We hebben besloten om deze budgetten toe te kennen, ongeacht de discipline waarin de kunstenaars en artiesten hun loopbaan ontwikkelen. We geven twee soorten beurzen.

De **begeleidingsbeurzen** financieren de nodige begeleiding voor kunstenaars die een project willen realiseren tijdens een sleutelmoment in hun artistieke ontwikkeling. Die begeleiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden in een kunstenaarsresidentie, maar ook bij een onderneming of een ngo, aan een universiteit, door deelname aan een workshop of door stage te lopen bij een gezelschap, een kunstenaar, een specialist,...

De **Saltobeurzen** zijn er voor kunstenaars die een uitnodiging hebben gekregen voor een festival, een tentoonstelling, een voorstelling,... Het doel van deze beurzen is hun artistieke praktijk te verdiepen en hun naamsbekendheid te vergroten.

Concreet worden met deze beurzen bepaalde kosten vergoed, zoals reiskosten of specifieke opleidingen.

DE LAUREATEN

In 2014 werd voor het zevende opeenvolgende jaar een oproep gelanceerd voor kandidaturen, i.e. projecten die in de loop van 2015 ontwikkeld zouden worden. Op basis van hun relevantie, impact, en hun intrinsieke en artistieke kwaliteit selecteerde de jury 12 van de 84 ontvangen dossiers. 9 projecten ontvingen een begeleidingsbeurs, 3 projecten ontvingen een **Saltobeurs**.

Drie kunstenaars zullen een workshop, masterclass of opleiding kunnen volgen dankzij een **begeleidingsbeurs**:

- In het kader van haar theaterstuk wil Céline de Bo twee workshops bij wonen, om haar acteerprestaties te kunnen verfijnen en om haar kennis en beheersing van objectentheater verder te ontwikkelen.
- Om zich voor te bereiden op de creatie van een reeks portretten in groot formaat zal Stéphanie Roland masterclasses over oude en meer recente beeldtechnieken volgen aan het Kala Art Institute (Californië).
- Caroline Thirion zal deelnemen aan een opleiding rond docufotografie en transmediale verhalen aan de universiteit van Perpignan. Hiermee wil ze de nodige skills ontwikkelen voor een multimediaal project rond slavernij in Afrika.

De zes overige laureaten van de begeleidingsbeurzen zullen deelnemen aan een opleiding die ze zelf zullen uitwerken.

- Milou Bakker heeft als doel om van een theatertekst een muzikaal luisterverhaal voor kinderen te maken. Voor de verwezenlijking daarvan wenst ze nieuwe vaardigheden aan te leren, zoals het omvormen van een theatertekst tot luisterverhaal en het leren opnemen en produceren van de nodige audio.
- Diego Borrello wil zich onderdompelen in een reeks symfonische concerten uit het Duitse muzikale repertoire. Om dit project tot een goed einde te brengen wil hij een persoonlijke stage volgen aan de zijde van de Duitse dirigent Martin Brauss. Zo hoopt hij zijn benadering van het dirigeren te perfectioneren en de Duitse muzikale traditie beter te begrijpen.
- In het kader van de collectieve creatie van "Plot Your City" wil Le Groupe Sanguin bijleren over nieuwe acteermethodes.
- Yannick Guédon wenst begeleid te worden door de componist Antoine Beuger voor het schrijven van een muziekstuk dat besteld werd door Dedalus, een ensemble dat gespecialiseerd is in experimentele en minimalistische muziek.
- Shelbatra Jashari wil graag begeleid worden door een professionele burleske danseres. Daardoor hoopt zij een eigentijdse, hedendaagse, hoogst artistieke en persoonlijke weergave te geven aan de burleske dans, om vervolgens deze stijl beter te integreren in haar performances.
- Katrien Van Opstal wenst zich te laten omkaderen om de kunst van de vocal jazz beter te begrijpen en in de praktijk te brengen. Zij wil een muzikaal project uitbouwen bestaande uit een zangprogramma, opnames en een concerttournee. Haar onderzoek zou een eerste stap kunnen betekenen naar een doctoraat.

De **Saltobeurzen** omvatten diverse disciplines: een dramaturge, een fotograaf en een muzikanten-duo.

- Nedjma Hadj Benchelabi werd als dramaturge uitgenodigd voor een residentie van twee weken op het internationale festival van de hedendaagse dans "On Marche" te Marrakech. Ze zal er betrokken zijn bij het creatieproces van de solo's van vier jonge dansers. Van dit werkproces zal ook een video gemaakt worden.
- Dankzij zijn beurs kan Léonard Pongo deelnemen aan het fotofestival van Angkor. Hij heeft de mogelijkheid om er zijn werk "The Uncanny" voor te stellen aan het publiek en om de juryleden te ontmoeten.
- Het project ATK! van Albert Vandebroeck en Ofer Smilansky werd door Elektra uitgenodigd voor een performance in de digitale kunsten, op de eerste Biënnale Internationale d'Art Sonore (BIAS) in Montréal.

Alle details vind je terug op onze website: <http://smartbe.be/nl/diensten/keurzen/>

EEN COLLECTIE HEDENDAAGSE KUNST

In 2008 begon SMart met een kunstcollectie. De rode draad ervan is het thema Kunstenaarsportretten dat nauw aansluit bij onze missie en doelstellingen. Verschillende facetten van dit thema worden belicht: portretten, zelfportretten, de relatie tussen de kunstenaar en de maatschappij, 'fictieve kunstenaars', citaten en herinterpretaties van bestaande kunstwerken, enz.

In de verzameling vindt men werken terug van kunstenaars uit meerdere generaties en disciplines (schilder- en beeldhouwkunst, installaties, fotografie, tekenkunst, illustratie, strip, video, collages,...). Naast de beeldende kunsten gaat de collectie ook dieper in op de muzikale wereld, met muzikale portretten van verdwenen muzikanten.

De collectie verenigt gevestigde namen van nationaal en internationaal bekende kunstenaars en opkomende talenten. De keuze van de kunstwerken hangt af van de kwaliteit, van de originaliteit en de specifieke bijdrage aan de collectie. Sommige werken werden op bestelling gemaakt, zoals het project *Portraits Flipchart*⁵ door Benoit Piret, waarin alle kunstenaars uit de collectie worden afgebeeld.

Om de kunstwerken in de best mogelijke omstandigheden te kunnen bewaren, werkt SMart op regelmatige basis samen met een restauratrice om eventuele beschadigingen te laten herstellen.

In 2014 werd de collectie onder auspiciën van eenstichting **Kunstenaarsportretten/Portraits d'artistes SMart** geplaatst. Dit opende deuren voor giften en andere vormen van sponsoring.

Met deze initiatieven wil SMart haar zichtbaarheid in de wereld van de beeldende kunsten verhogen, zowel in België als in Europa waar er samengewerkt wordt met de zusterondernemingen in verschillende landen.

⁵Een flipchart is een soort schildersezel/statief met vervangbaar papier en wordt dikwijls gebruikt als visuele ondersteuning bij uiteenzettingen en/of vergaderingen.

DE COLLECTIE TENTOONGESTELD

Het volstaat niet om enkel een collectie op te bouwen; ze moet ook getoond kunnen worden. SMART maakt hier actief werk van, onder andere via een consequent tentoonstellingsbeleid.

Allereerst zijn de werken zichtbaar in onze hoofdzetel te Sint-Gilles. Zij die om de ene of de andere reden door onze lokalen wandelen, kunnen steeds hedendaagse en kwalitatieve werken bewonderen. Andere kunstwerken bevinden zich in onze regionale of buitenlandse kantoren.

De stripboeken van Jean-Paul Marquet waren van november 2014 tot januari 2015 te zien in onze kantoren te Brussel. Vervolgens verhuisden ze naar onze kantoren in Namen en Charleroi, om uiteindelijk in de Vlaamse antennes terecht te komen.

In februari 2015 leverde de Antwerpse kunstenaar Frank Mahieu het derde en laatste luik van zijn triptiek *La vie d'artriste*. Dit buitengewone kunstwerk in opdracht van SMART kwam tot stand over een periode van 3 jaar. Na de inwijding van het werk in het kantoor te Brussel (maart 2015) werd het in mei en juni tentoongesteld in de hoofdzetel van SMART Frankrijk (Lille).

De werken uit de collectie worden regelmatig uitgeleend aan andere instellingen voor tijdelijke tentoonstellingen.

- *'Memling' en 'Franky'* van Stephan Balleux waren in 2014 te zien in het Museum van Elsene.
- *'Trying to be Balzac'* van Emilio Lopéz-Menchero werd tentoongesteld in de Centrale for Contemporary Art te Brussel.
- Een gedeelte van de collectie werd in april 2015 tentoongesteld op de OFF Art Fair 2015 rond het thema "de herinterpretatie van kunstwerken".
- In mei 2015 kon men een aantal werken bezichtigen in de kantoren van Point Culture in Brussel. Dit kaderde in een reeks evenementen rond het thema 'De kunstenaar en zijn werk', georganiseerd door Point Culture.
- Een deel van de collectie zal in de herfst overgebracht worden naar Bergen, ter gelegenheid van Mons 2015 – Culturele Hoofdstad van Europa.

BEGELEIDENDE PUBLICATIES

Een reeks publicaties verhoogt de uitstraling van de collectie. **SMART bracht in coproductie een boek uit over het oeuvre van Jean-Paul Marquet** als begeleidende leeswijzer bij de tentoonstelling van zijn werk.

In augustus 2015 verschijnt **een drietalige catalogus** (FR/NL/EN) waarin de collectie voorgesteld wordt. Dankzij bijdragen van experts worden de verschillende werken in perspectief geplaatst.

Alle werken worden overigens voorgesteld op de website **SmartAgora**:
<http://smartbe.be/nl/wie-zijn-wij/de-collectie/>

EEN NIEUW PROJECT: DE ARTOTHEEK VOOR HEDENDAAGSE KUNST

Om de zichtbaarheid van hedendaagse kunst te bevorderen, beginnende bij de kunstenaars die met SMart samenwerken, werd in de herfst van 2014 een nieuw project opgestart: een artotheek met hedendaagse kunstwerken.

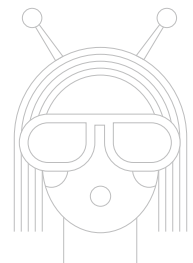
De artotheek zal in het teken staan van de collectie “Kunstenaarsportretten”, maar zal ook meer bescheiden werk bevatten. De werking ervan is vergelijkbaar het principe van een “kunstbibliotheek” waarbij de personeelsleden van SMart de originele werken gratis kunnen uitleenen (en later eventueel tot aankoop kunnen overgaan). De eerste werken werden vanaf september 2014 bij elkaar gebracht.

VERZAMELDE WERKEN OP 31 MAART 2015

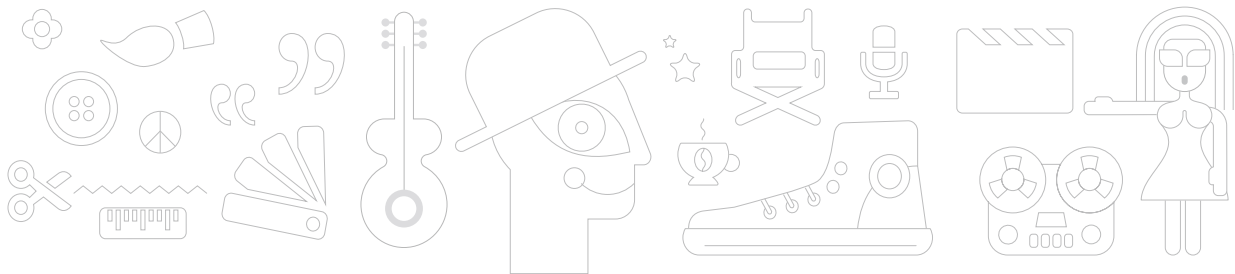
Kunstenaar	Land, geboortedatum	Titel	Techniek
Rancillac Bernard	Frankrijk, 1931	Groupe de jazz	Kleurenlithografie
Duez Jacques	België, 1945	Professeur Choron	Plakkaatverf op patroonpapier
Viollet Fanny	Frankrijk, 1936	Les Trois Grâces	Geborduurde postkaart
Viollet Fanny		L'Origine du Monde	Geborduurde postkaart
Viollet Fanny		Marat assassinée	Geborduurde postkaart

Het uitleensysteem zal in de loop van 2015 ontwikkeld worden.

Viollet Fanny - L'origine du monde

DEEL IV:
ENGAGEMENT
EN PARTICIPATIE

Engagement en participatie

1. Ik stem cultuur

EEN MEMORANDUM

Zoals bij alle verkiezingen, publiceerde SMart ook een memorandum naar aanleiding van de drievoudige verkiezingen in mei 2014. Meer dan 400 politici en verantwoordelijken van diverse instellingen ontvingen dit document in het Nederlands of het Frans. Voor het grote publiek was er een gedrukte en digitale versie (op onze website) beschikbaar.

Net zoals elders werd ook in België het Europees stabiliteits- en groeipact nagenoeg zonder debat geratificeerd. Dit dwingt de staten en de deelstaten ertoe om een besparingsbeleid te voeren dat ons uit de economische crisis zou moeten halen. De maatregelen waren niet zo ingrijpend als in andere landen, maar de volledige Belgische cultuursector in het noorden en het zuiden van het land werd hierdoor toch zwaar getroffen. Het is binnen deze optiek dat we zowel op regionaal, federaal als Europees niveau een eisenpakket hebben opgesteld om de leefomstandigheden van onze leden te verbeteren. Daarnaast wilden (en willen we nog altijd) de werkvoorwaarden voor autonome arbeid in een solidaire geest stimuleren.

CONFERENTIES EN DEBATTEN

De gemeenschappen zijn bevoegd voor cultuur en daarom zijn de Vlaamse, Franse en Duitse Gemeenschap vaak het referentiekader voor onze artistieke leden. Daar staat tegenover dat ze in hun rol als werknemer, ondernemer of economische speler met de gewesten, de federale overheid en Europa te maken hebben.

Om deze institutionele complexiteit te ontwarren, hebben we het CRISP (Centre de Recherches et d'Informations Sociopolitiques) gevraagd om in Brussel en verschillende Waalse steden conferenties te organiseren met als onderwerp: "Elections 2014: quels enjeux pour la culture et les métiers de la création?" In Vlaanderen hield Leen Laconte, specialiste cultuurbeleid, in Antwerpen en Gent gelijkaardige voordrachten. Deze conferenties waren in de Federatie Wallonië-Brussel het startschot voor een debatcyclus met kandidaten van de belangrijkste partijen uit Luik, Namen, Charleroi, Bergen, Doornik en Brussel. Verschillende van deze politici hebben nu ministeriële verantwoordelijkheden in het Waalse gewest, de Federatie Wallonië-Brussel en de Federale regering.

In Brussel hebben we ook een debat over Europa en cultuur georganiseerd waar een reeks kunstenaars en institutionele verantwoordelijken aan deelnamen. In totaal bereikten deze bijeenkomsten meer dan 400 personen. Verder heeft dit ons ook toegelaten om de lokale samenwerking met een groot aantal organisaties te versterken. Zo werkten we bijvoorbeeld in Brussel samen met onze bureaus uit Sint-Gillis: Culture et Démocratie, Pour la Solidarité en het Centre du

Libre Examen. In Bergen sloegen we de handen in elkaar met de improvisatietheatergroep Caméléons Créations die het debat doorspekte met satirische tussenkomsten.

In Charleroi werd het debat in samenwerking met het cultureel centrum Eden georganiseerd en toonden we videofilmjes met getuigenissen van kunstenaars. De zaal werd ter beschikking gesteld door Het Maison de la Culture van Doornik en de praktische organisatie gebeurde samen met de vereniging Les passeurs de mémoire en het collectief Roosevelt. In Luik sloegen we voor deze gelegenheid de handen in elkaar met de Cité Miroir. De campagne 'Ik stem cultuur' heeft ook geholpen om in al deze steden de leden in een vroeg stadium te mobiliseren en samen met hen de vragen en thema's voor te bereiden die zij aan bod wilden zien komen. Zeker in Doornik lag de opkomst hoog omdat dit toevallig volgde op de Printemps de la Culture, een consultatie van de stad waar SMart erg actief bij betrokken was.

De bijeenkomsten mondden uit in verschillende analyses in het kader van de Education permanente (zie hoger) die gepubliceerd werden op onze website www.smartbe.be/fr/ep-type/analyses/ en de website van Culture et Démocratie (www.cultureetdemocratie.be). Over de debatten werd rechtstreeks verslag uitgebracht via Twitter en ook op de specifieke Facebookpagina's ontvingen we heel wat reacties. De campagne *Ik stem cultuur* kreeg op nationaal en lokaal veel aandacht in de geschreven en audiovisuele pers. Zo verscheen er onder andere een opiniestuk van SMart in *L'Echo* van 20 mei 2014.

2. Initiatieven om de leden te verenigen

ONTBIJTSESSIES

De artistieke sector verkeert nu al twee jaar in crisis en dat bleef uiteraard niet zonder reactie. Zo zagen we bijvoorbeeld verschillende collectieven ontstaan (FACIR, Conseil Dead...). Maar ook SMart heeft niet stilgezeten en heeft regelmatig de leden samengebracht tijdens een reeks ontbijtsessies. Deze bijeenkomsten met koffie en croissants werden voor het eerst in 2012 gehouden naar aanleiding van de werkloosheidscrisis en laten toe om de deelnemers over bepaalde actuele onderwerpen in te lichten en om hen daarover te laten discussiëren.

In de lente van 2014 werden er Ontbijtsessies georganiseerd om de politieke debatten voor te bereiden die gepland waren binnen het kader van onze campagne 'Ik stem cultuur'.

Ook in de aanloop van de algemene staking van 15 december was er zo'n bijeenkomst. Er werd nagedacht over een collectieve verdediging en wat dit de autonome werkers te bieden heeft. Een zestigtal personen kwam naar deze vergadering: vakbondsvertegenwoordigers, kunstenaarscollectieven, beroepsorganisaties, vertegenwoordigers van Acteurs des Temps Présents, Hart Boven Hard en Tout Autre Chose.

MEET&CONNECT

Ook Meet&Connect is een participatieve activiteit, maar is meer toegespitst op de praktijk van de beroepen. Vaak gaat het om bijeenkomsten met mensen uit een bepaalde sector en een aantal ervaren rotten die hun professionele ervaring willen delen.

In Bergen werd er een Meet&Connect georganiseerd met als thema digitale kunst (op 20/3 met de deelname van Cédric Sabato, Jeftha en Drag On slide) en werd er uitgelegd welke valkuilen je best vermijdt als je een rockband opricht (op 11/12, met Christophe Waeytens). Tijdens nog een andere bijeenkomst werd de problematiek van 'derde plaatsen' besproken.

In Luik kwam het statuut van de fotograaf in België aan bod tijdens de afsluitende activiteit van de Internationale Biennale van de Fotografie (op 24/05, met Thomas Chable en Emmanuel d'Autreppe).

In Brussel was er binnen het kader van de Brussel's Jazz Marathon een Meet&Connect over de beroepen uit de jazzsector. Naar aanleiding van een tentoonstelling in LaVallée werd er ook een Meet&Connect over Street Art gehouden.

In Gent organiseerden we samen met RadioCentrum een Meet&Connect waar meer dan 70 personen op afkwamen. Sprekers waren onder andere Lisbeth Imbo en Yves Das, van "Looping Tales", die uitlegden hoe ze van hun ideeën een succesvol concept maakten en hoe ze erin slagen om als mediafiguren hun boterham te verdienen.

Dankzij deze participatieve activiteiten konden we met verschillende partners samenwerken: in Bergen met Plaza Art, Manège Mons asbl, Festival VIA, het Maison du Design en de radiogroep Classic 21, in Luik met Les Chiroux-Centre culturel de Liège en de Comptoir des Ressources créatives, en tenslotte in Brussel met het BIP.

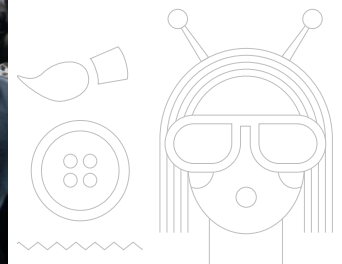
3. Partnerschappen & het lokale culturele leven

In alle plaatselijke kantoren zijn de adviesverleners betrokken bij het culturele en verenigingsleven in hun streek. Ze stellen projecten voor om nieuwe banden te creëren – of de bestaande banden beter aan te halen – met de plaatselijke artistieke, culturele en economische gemeenschap. Op deze manier werden er heel wat partnerschappen afgesloten. Deze kunnen verschillende vormen aannemen: van hulp bij de organisatie van een evenement, tot financiële of materiële steun. Elk kantoor beschikt daarvoor over een eigen budget.

Daarnaast is SMart ook betrokken bij langlopende projecten die het lokale creatieve netwerk moeten helpen structureren.

Dat is meteen ook de reden waarom we in Doornik een grote bijdrage geleverd hebben aan de activiteiten van de Printemps de la Culture die de stad in 2012 opstartte en die doorliepen tot in 2014. We maakten deel uit van het pilootcomité van het project en hebben meerdere denktanks voorgezeten. We coördineerden ook een enquête over welke creatieruimten er nodig waren en dachten mee na over de inrichting van een collaboratieve werkplaats (Creative Spot).

In Namen heeft dezelfde overweging ons ertoe aangezet om te helpen bij de voorbereiding van een Comptoir des Ressources Créatives die geijkt is op hetzelfde initiatief in Luik waar we ook bij betrokken zijn.

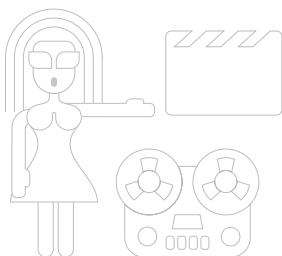

ONZE PARTNERS IN VLAANDEREN

In het noorden van het land ondersteunt Smart een aantal erg uiteenlopende organisaties en evenementen:

- Het tijdschrift Reкто-Verso waarvan we ook een verdeelpunt zijn;
- A.NYparty, een gezellig nieuwjaarsfeest voor freelancers;
- Studio Start, een gedeelde werkruimte in Antwerpen voor kunstenaars en creatieve ondernemers;
- One Armed Man, een artistiek tijdschrift en tentoonstelling;
- Future Talents, een videoproductiehuis dat zich toelegt op jonge creatieven;
- De vereniging Kop (Kunstenaars Ondersteunend Platform), een multidisciplinair platform dat de kunstenaars ondersteunt en vertegenwoordigt en daarbij vooral aandacht besteedt aan starters;
- Nuff Said uit Berchem dat Belgische en buitenlandse kunstenaars op de scène programmeert;
- Radiocentrum, een interactief platform voor radio en multimedia;
- Now You Are Here dat acht alternatieve artistieke ruimtes verenigt;
- Epoque, een platform uit Antwerpen dat werkt met beelden en zich richt op jonge talenten;
- Kapow, een vereniging voor urban art;
- Designregio Kortrijk;
- Het festival voor experimentele film Razorreel in Brugge.

Smart steunde ook individuele initiatieven van twee kunstenaars (Koen Broucke, voor een expo en performances in Antwerpen, en Bram Kinsbergen) en een collectief uit Gent, nl. Smoke & Dust.

ONZE PARTNERS IN WALLONIË

Het Naamse project **'Intersections'/Bister** dat een vijftigtal kunstenaars de mogelijkheid gaf hun werken tentoon te stellen in de lokalen van een oude mosterdfabriek in renovatie. Deze activiteit kwam uitgebreid in de pers en illustreerde dat in de Waalse hoofdstad een creatieve kweekvijver bestaat die wanhopig geschikte ruimtes zoekt om te werken en te exposeren. Nog in Namen hebben we ook het Fête de la Musique, het muziekfestival Verdur Rock en het KIKK Festival voor digitale kunsten gesteund.

In Bergen financierde we een prijs voor de wedstrijd Meli-Melo geholpen door een prijs te: een studiosessie voor de winnende groep. Ook het festival Théâtre en Rue waarmee we al zeven jaar samenwerken bleven we dit jaar ondersteunen. We werkten in het kader van de Quinzain Numérique ook samen met het Microsoft Innovation Center (MIC) waar we een opleiding aanboden (natural referencing), in gepersonaliseerde communicatiecoaching voorzagen en een workshop organiseerden over het creëren van websites. Voor deze laatste gebruikten we een tool dat eerder door een van de stagiaires van het MIC ontwikkeld was.

In Charleroi steunden we de wedstrijd Meli-Melo op initiatief van het Centre d'Action laïque. Daarnaast hebben we in het kader van het Fête de la Musique en Charleroi Ville des Mots een projectoproep gelanceerd. Dankzij een partnerschap met Kulturopoint kunnen we nu een samenvatting van onze artikels voor Education permanente verspreiden.

BRUSSEL: ROND LAVALLÉE

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zetten we dankzij de opening van LaVallée heel wat nieuwe samenwerkingen op. We konden ons ook beter integreren in het lokale culturele en verenigingsleven dankzij een reeks activiteiten die we in Molenbeek organiseerden.

In het kader van de festiviteiten rond "Molencanal" werd de ruimte gebruikt als repetitieruimte voor verschillende jongerenverenigingen uit de buurt. Zij konden daar het stadsdefilé voorbereiden waarin ze hun activiteiten gingen voorstellen. Hetzelfde gold voor "Molenmode" dat bij LaVallée welkom was voor bepaalde voorbereidingen (casting, repetities...). We organiseerden we een collectieve tentoonstelling voor het Kunstenaarsparcours 2014. Binnen het kader van deze activiteit heeft de

bekende stylist Jean Paul Lespagnar een workshop gegeven en daarna de manequins van de deelnemers in zijn dichtbijgelegen atelier tentoongesteld.

De ruimte werd door het Franse kunstenaarscollectief VAO ook als echokamer gebruikt. Aanvankelijk werden ze als "street artists" omschreven, maar ondertussen hebben ze zich van deze benaming bevrijd en zoeken ze internationale erkenning. LaVallée stelt hun werken tentoon, bood onderdak aan een performance en organiseerde een veiling van hun kunstwerken.

Dat zijn maar enkele van de vele mogelijkheden die deze uitzonderlijke ruimte biedt. Een ruimte die de gebruikers ervan trouwens toelaat om persoonlijke en professionele projecten met elkaar te verzoenen.

DEEL V:
EEN EUROPESE
GROEP

STOCKHOLM

- BRUSSEL
- ANTWERPEN
- GENT
- KORTRIJK
- DOORNIK
- BERGEN
- CHARLEROI
- NAMEN
- LUIK
- EUPEN

AMSTERDAM

BREMEN

BERLIN

ROTTERDAM

LILLE

RENNES

PARIS

NANTES

STRASBOURG

VIENNA

BUDAPEST

CLERMONT-FERRAND

LYON

MILANO

TOULOUSE

MONTPELLIER

MARSEILLE

MADRID

BARCELONA

SEVILLA

JEREZ DE LA
FRONTERA

ANTEQUERA

GRANADA

MÁLAGA

Een Europese groep

Kunstenaars zijn alsmear meer op het buitenland aangewezen om hun activiteiten en projecten te ontwikkelen. Ze vormen in zekere zin een avant-garde op het vlak van arbeidsmobiliteit. Om dit aspect van hun arbeid veiliger te doen verlopen, zijn er echter Europese antwoorden nodig. Deze vaststelling mondde uit in de oprichting van een aantal Europese zusterorganisaties van SMart België. Deze hebben als voornaamste doelstelling:

- Bijdragen aan de creatie van een sociaal en reglementair kader dat de beroepsloopbanen veiliger moet maken; de integratie van de kunstenaars en creatieve beroepen in de arbeidsmarkt stimuleren en hen helpen bij hun beroepsloopbaan.
- Ontwerpen van Europese tools die de integratie en de mobiliteit van de kunstenaars en de creatieve beroepen moet stimuleren.

Dit gebeurt in samenwerking met lokale organisaties die reeds actief zijn in de creatieve sector.

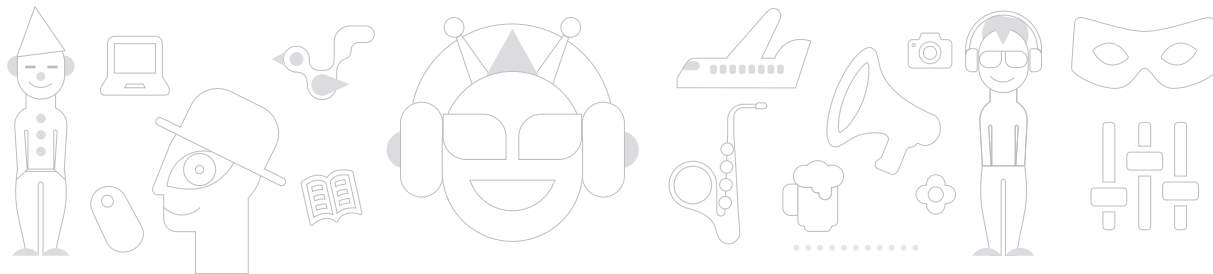
1. Oprichting van een internationale groep

ONTWIKKELING

De eerste zusterorganisatie, SMart Frankrijk, werd opgericht in 2008. Deze organisatie ging twee jaar later effectief van start met de opening van kantoren in Rijsel, Montpellier en Parijs.

SMart Frankrijk verenigt op dit ogenblik 6000 kunstenaars en creatieven, beheert 5500 projecten en heeft 10 kantoren op het Franse grondgebied. Sinds 2010 zijn er kantoren bijgekomen in Clermont-Ferrand, Lyon, Marseille, Nantes, Rennes, Straatsburg en Toulouse. (zie www.smartfr.fr)

In 2012 werd SMart Zweden gelanceerd met de opening van een kantoor in Stockholm. (Zie: www.smartse.org en www.facebook.com/smartse.org).

Sindsdien werden er nog zes andere organisaties opgericht:

- SMart Oostenrijk opende een kantoor in Wenen (www.smart-at.org en www.facebook.com/smartat.org)
- In Duitsland zijn er twee kantoren: in Berlijn en Bremen (www.smart-de.org en <https://www.facebook.com/smartde>)
- SMart Spanje kende een spectaculaire ontwikkeling: van de oprichting in mei 2013 tot 31 december 2014 heeft deze "Cooperativa de Impulso Empresarial" maar liefst 6289 leden ingeschreven en opende ze kantoren in Sevilla, Barcelona, Madrid, Malaga, Granada, Antequera en Jerez de la Frontera.
- SMart Hongarije heeft een kantoor in Budapest (zie www.smart-hu.org en www.facebook.com/smarthu.org).
- SMart Italië heeft een kantoor in Milaan (www.smart-it.org en www.facebook.com/smartit).
- SMart Nederland zetelt in Rotterdam en heeft een kantoor in Amsterdam (www.smart-nl.org).
- In Denemarken en Groot-Brittannië werden er ook projecten gestart maar er zijn momenteel geen kantoren operationeel.

SAMENWERKEN IN VERSCEIDENHEID

De activiteiten van de zusterorganisaties verschillen naargelang de plaatselijke gebruiken, de structuur van de creatieve sectoren en wat de nationale wetgeving als speelruimte toelaat. Ook het doelpubliek kan variëren: werknemers, zelfstandigen, collectieven, organisaties. SMart Duitsland heeft op dit ogenblik enkel een informatieve rol.

Ook de kosten voor de dienstverlening verschillen tussen de landen: 6,5% in Nederland en Zweden, 7,5% in Spanje en Oostenrijk en 8,5% in Italië en Hongarije. In Duitsland ontvangen ze een subsidie van het ministerie voor cultuur voor het verstrekken van informatie over mobiliteit waardoor de dienstverlening gratis is.

In onderstaande tabel staan de belangrijkste kenmerken van de acht Europese entiteiten die eind 2014 actief waren.

Het oorspronkelijke initiatief voor de oprichting van andere nationale entiteiten komt van SMart België. Het is ook België dat instaat voor de financiering van hun ontwikkeling.

De Wereldtentoonstelling van Milaan die in mei 2015 de deuren opende, was een geschikte gelegenheid om de Franse en Italiaanse organisaties te laten samenwerken. Zo heeft SMart Frankrijk het contractbeheer voor haar leden die op de tentoonstelling werken toevertrouwd aan SMart Italië.

SMART ORGANISATIES

Land	Onderneming	Juridische vorm	Datum Oprichting	Operationeel sinds	Diensten	Beheerskost SMart
Duitsland	SMartDe	Verein / Vereniging Coöperatie vanaf 2015	2013	Oktober 2014	Informatie- en adviesdienst over mobiliteit gefinancierd door het Ministerie van Cultuur en gebaseerd op de site van 'Touring Artists'. In samenwerking met het internationaal instituut voor theater (ITI) en het international instituut voor visuele kunsten (IGBK).	0%
Frankrijk	SMartFr Coopérative d'accompagnement et de gestion de projets créatifs	Coöperatieve vennootschap	2008	2010	Volledige ondersteuning van de administratieve, boekhoudkundige en financiële aspecten van de projecten en een garantiefonds bij niet-betaling. Uitbetaling binnen de 7 dagen na de prestatie. Rechtsbijstand	8,50%
Hongarije	SMartHu Non-profit Kft.	Bvba zonder winstoogmerk	2014	2014	Activiteitenbeheer voor zelfstandigen in het productiehuis van SMartHu, maar door de zelfstandige toe te laten een werknemerscontract op te stellen.	8,50%
Italië	SMartIt - Società Mutualistica per Artisti	Società Cooperativa. Impresa Sociale	2013	Begin 2014	Beheer van arbeidscontracten voor leden en niet-leden die artistieke en technische prestaties doen, opleidingen en administratieve taken volgens diverse modaliteiten (loontrekkend, occasioneel werk, projectwerk, zelfstandige,...).	8,50%
Nederland	Stichting SMartNL	Stichting	2013	Herfst 2013	Beheer van activiteiten voor zelfstandigen en collectieven.	6,50%
Oostenrijk	Work SMartAt	Verein / Vereniging Coöperatie vanaf 2015	2013	Januari 2014	Het beheer van activiteiten voor zelfstandigen en werknemers. Beheer van een specifieke activiteit voor projecten binnen de podiumkunsten met SMartAt als uitvoerend producer. Facturatie in naam van de gebruiker buiten het productiehuis voor subsidievragen en in het geval dat de klanten niet BTW-plichtig zijn.	7,50%
Spanje	SMartIb Cooperativa de Gestión de Proyectos Artísticos y Culturales	Cooperativa de Impulso Empresarial	2013	Mei 2013	Activiteitenbeheer en contractbeheer. Voorafbetaling loon op de 10de van de maand volgend op het contract.	7,50%
Zweden	SMartSe AB	Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid	2012	November 2012	Activiteitenbeheer voor zelfstandigen, collectieven en organisaties. Aanbod van 'portage salarial' binnen de activiteit. Voorschot op het loon vanaf 7 dagen na de facturatedatum.	6,50%

2. Networking op Europees niveau

LOBBYING EN NETWORKING

SMart lobbyt en netwerkt samen met haar partners bij de Europese overheden.

In het kader van het Financieel meerjarenplan 2014-2020, waarin de EU haar prioriteiten financieel vastlegt, werden er heel wat contacten gelegd met het Directoraat Generaal (DG) Onderwijs en Cultuur en het DG Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie.

Sommige leden van ons team waren trouwens aanwezig tijdens verschillende plenaire zittingen van het parlement. SMart heeft voorstellen geformuleerd voor het 'Creative Europe Program 2014-2020' en enkele hiervan werden in de finale versie van het document opgenomen.

We namen deel aan verschillende Europese seminaries. Deze vonden plaats in Brussel of het buitenland en gingen over sociale bescherming en mobiliteit.

DIVERSE PARTNERSCHAPPEN

SMart is betrokken bij verschillende Europese netwerken.

- Culture Action Europe: een Europees netwerk met secretariaat in Brussel. Ze verdedigen de rol van kunst en cultuur in de ontwikkeling van het Europese project.
- ENCATC: het belangrijkste Europese netwerk op het vlak van cultuurmanagement en opleidingen voor cultuurbeleid.
- De Vereniging van Europese grensregio's.
- The Freelancers' Movement: met woordvoerder in Duitsland.
- ACTA: een Italiaanse vereniging voor freelancers.

De twee laatste organisaties verdedigen zelfstandigen en freelancers en ijveren voor een betere sociale bescherming voor deze groep.

- Grensregio's: we zijn lid van de Culture Task Force van de Vereniging van Europese grensregio's. Deze heeft als doelstelling om de dynamiek van de culturele en creatieve sectoren in de grensregio's te versterken. Ze zijn zeer actief in de Euregio Maas-Rijn en we werken samen met Grenzinfopunkt voor een project dat de mobiliteit van de kunstenaars wil stimuleren.

Deze partners helpen ons met hun specifieke ervaring om de sociaaleconomische realiteit van ons publiek overal in Europa beter te begrijpen.

3. Onderzoek en ontwikkeling

Doordat we in een tiental landen aanwezig zijn, heeft SMart een globale kijk op de situatie van de autonome werkers in Europa. Dit laat toe om een aantal onderzoeken en nieuwe tools te ontwikkelen.

WELFARE LINE

Samen met Culture Action Europe maakte SMart een analyse van de toegang tot de sociale bescherming voor personen in zogenaamde “atypische” arbeid. Eerst en vooral verzamelden we informatie over de wetgevende context (de financiering, de toegankelijkheidscriteria, het niveau en de looptijd van de sociale bescherming). Daarbij werd ook veel aandacht besteed aan de bestaande uitzonderingen voor ons doelpubliek. We stelden een meertalige vragenlijst opgesteld om na te gaan in welke mate deze sociale bescherming effectief toegankelijk is voor onze doelgroep.

Het eerste soort risico's houdt verband met de gezondheid (toegang tot gezondheidszorg en uitkeringen in geval van beroepsziekten, ongevallen, ziekte, arbeidsongeschiktheid, moederschap en invaliditeit met langdurige zorgen).

De informatie zal in de loop van het tweede semester van 2015 geanalyseerd worden. De bedoeling is hiermee onze lobbyactiviteiten te onderbouwen voor een inclusief Europa.

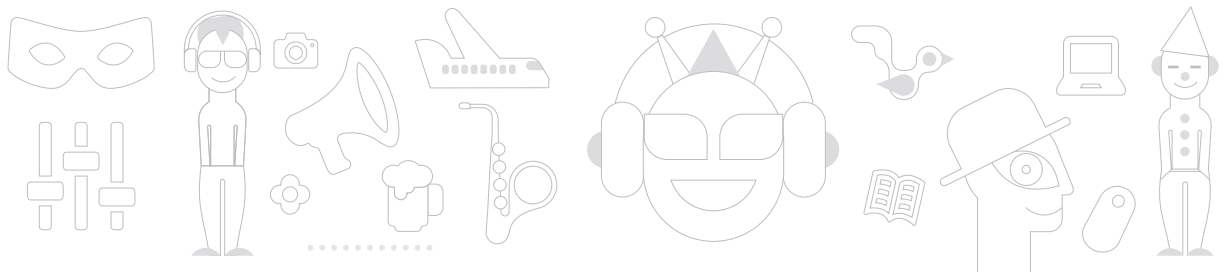
EUROPESE ENQUÊTE OVER DE WERKOMSTANDIGHEDEN

De database van SMart wordt gebruikt voor een transnationaal onderzoeksproject over de arbeidsomstandigheden en werkwijzen van creatieve werkers. Het is de bedoeling om de voorwaarden voor 'duurzame' creatie te bepalen.

Voor dit project werken SMart België en SMart Nederland samen met professor Pascal Gielen van de Universiteit van Groningen die daarvoor een KIEM-beurs kreeg (Kennis, Innovatie, Mapping) van het NWO (het Nederlands Fonds voor

Wetenschappelijk Onderzoek). Binnen het kader van dit programma werd een uitgebreide online enquête gehouden bij SMart-leden uit België en verschillende andere Europese landen. De resultaten zullen gebruikt worden om de basisgrondstof van de beroepen, namelijk creativiteit, te versterken.

Het onderzoek werd voorgesteld tijdens symposia in Groningen (september 2014) en Amsterdam (november 2014). Er is in juni 2015 nog een laatste symposium voorzien in Brussel.

EMIS: EUROPEAN MOBILITY INFORMATION SERVICES

Het EMIS-project is in 2011 ontstaan na onze deelname aan de expertengroep die de Europese Commissie had samengeroepen om te bepalen welke informatiestandaarden vereist zijn om de mobiliteit van de professionals uit de cultuursector te helpen.

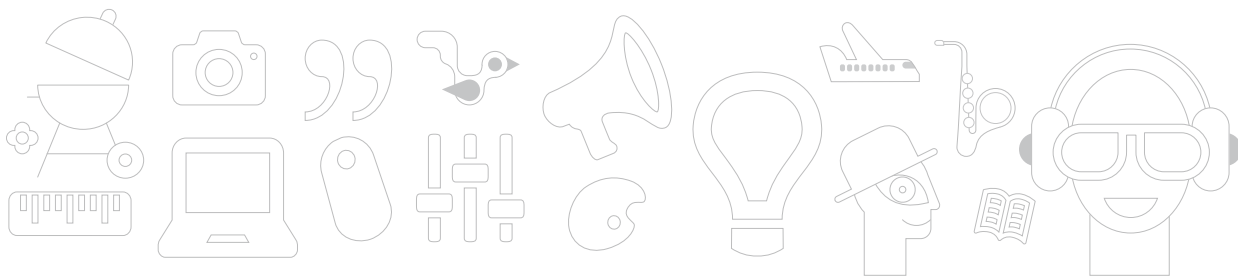
EMIS maakt gebruik van gestructureerde documentatie die samengesteld werd aan de hand van een vragenlijst die onze Europese partners invulden. De vragen gingen over een reeks domeinen die belangrijk zijn voor creatieve werkers die in een ander Europees land werken. Dit gaat van de geldende reglementen tot de beurzen en steunmaatregelen waar ze aanspraak op kunnen maken.

In de regio Maas-Rijn werd binnen dit kader een pilootproject georganiseerd om de mobiliteit van de kunstenaars te ondersteunen.

ROOTS & ROUTES

Wij nemen deel aan het project "Routes to Employment". Dit is een gezamenlijk initiatief van SMart België, het Nederlandse beroepsopleidingscentrum Albeda College en het Europese Netwerk ROOTS&ROUTES dat in heel wat landen waar wij ook actief zijn, aanwezig is (FR, UK, ES, DE, NL, IT...). "Routes to Employment" focust zich op het opleidingsaanbod voor creatieven. Het is de bedoeling om een catalogus met gemeenschappelijke opleidingen samen te stellen. Zo helpt men jonge kunstenaars om werk te vinden en hun vaardigheden te verbeteren. Daarvoor krijgen ze begeleiding op een kritisch ogenblik, namelijk in de periode tussen het beëindigen van hun studies en het begin van hun loopbaan. Dit project ontvangt steun van Erasmus+ waardoor ze de opleidingen gratis kunnen aanbieden. Het project loopt gedurende twee jaar, van september 2014 tot september 2016.

Meer informatie: www.rootsnroutes.eu

Smart Gent
ACEC-site
Dok Noord 4E, 001
9000 Gent
Open van dinsdag tot vrijdag van 9u tot 12u30 van 13u30 tot 17u
t. +32 9 233 51 90
f. +32 9 233 52 05
gent@smartbe.be

Bruxelles [Siège Social/Hoofdzetel]
rue Emile Feronstraat 70
1060 Bruxelles/Brussel
Ouvert tous les jours ouvrables de 9h à 17h
Alle weekdays open van 9u tot 17u
t. +32 2 542 10 80
f. +32 2 420 52 93
bruxelles@smartbe.be
brussel@smartbe.be

Smart Antwerpen
Lange Winkelfhaakstraat 26
2060 Antwerpen
Open van dinsdag tot vrijdag van 9u tot 12u30 en van 13u30 tot 17u
t. +32 3 226 21 08
f. +32 3 233 94 34
antwerpen@smartbe.be

Smart Kortrijk
Graaf Karel De Goedelaan 38
8500 Kortrijk
Open op donderdag, van 10u tot 12u30 en van 13u30 tot 16u op afspraak (ook in Ronse en Ieper op aanvraag)
t. +0470 98 31 00
kortrijk@smartbe.be

Smart Liège
Quai des Tanneurs 2
4020 Liège
Ouvert tous les jours de 9h à 12h30 et de 14h à 17h
t. +32 4 342 71 15
f. +32 4 342 63 30
liege@smartbe.be

Smart Tournai
Rue de la Citadelle 124
7500 Tournai
Ouvert lundi, mardi et vendredi de 9h à 12h30 et de 14h à 17h
t. +32 69 23 21 76
tournai@smartbe.be

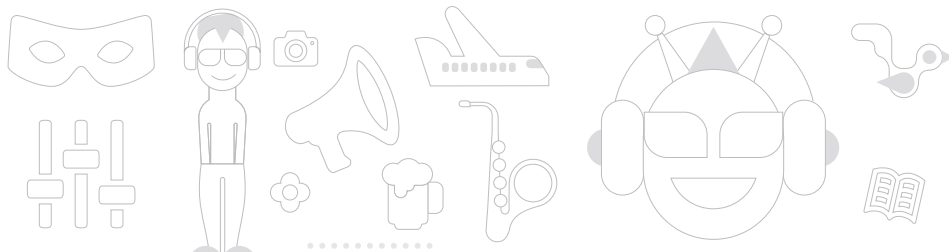
Smart Mons
12, rue des Belneux
7000 Mons
Ouvert du mardi au vendredi de 9h à 12h30 et de 14h à 17h
t. +32 65 31 92 21
f. +32 65 88 46 99
mons@smartbe.be

Smart Charleroi
Centre "Le Vecteur"
Rue de Marcinelle 30
6000 Charleroi
Ouvert lundi, mercredi et vendredi de 9h à 12h30 et de 14h à 17h
t. +32 71 58 52 41
f. +32 71 58 52 44
charleroi@smartbe.be

Smart Eupen
Chudosnck Sunergia
Rotenbergplatz 19
4700 Eupen
Ouvert tous les derniers mardis du mois de 9h à 12h30 et de 14h à 17h
t. +0474 74 50 02
eupen@smartbe.be

Smart Namur
rue du Beffroi 11
5000 Namur
Ouvert tous les jours de 9h à 12h30 et 14h à 17h – fermé le mardi matin
t. +32 81 58 12 90
f. +32 81 87 70 66
namur@smartbe.be

Medewerkers jaarverslag:

Sophie Bodanwé

Marie Callebaut

Dirk Carron

Virginie Cordier

Sidney Decock

Solange De Mesmaeker

Sarah de Heusch Ribassin

Olivier Desclez

Lieza Dessein

Geoffroy Delhez

Damien Drossart

Anne Dujardin

Frisia Donders

Ingrid Inghelram

Pierre Pevée

Héléna Rajabaly

Rosa Rochman

Leen Scholiers

Judith Verhoeven

Nicolas Wallet

Marie Françoise Wirix

Sophie Ypersiel

Vertaling :

Wouter Devriese, Annelies De

Brabandere, Louis-Henri Volont,

Nele Roskams

Coördinatie :

Carmelo Virono

Solange De Mesmaeker

Grafische vormgeving/lay-out:

Isabelle Triboullouy

Illustraties :

Jochen Gerner (cover)

Kamagurka (p. 48)

Foto's :

SMart tenzij anders vermeld.

Verantwoordelijke uitgever :

Sandriino Graceffa

Emile Feronstraat 70

1060 Brussel

**JAARVERSLAG
2014
VOORUITZICHTEN
2015**

Emile Feronstraat 70
1060 Brussel
+32 2 542 10 80
www.smartbe.be

